

Naročnina mesečno
25 Din. za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/I

Telefon: uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996. 2994 in 2050

SCOVENEC

Z nedeljsko prilogom »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 iz
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
pondeljka in dneva po prazniku

Kaj se godi med Ukrnjci

Mi do sedaj načeloma nismo obravnavali ukrajinskega vprašanja, ker smo smatrali za nedovoljeno, da bi zavzeli kako določno stališče, dokler niso na razpolago dokazana dejstva. Mi smo tudi poljsko državo in poljski narod vedno branili in ga zagovarjali, ker je nam krvno soroden in ker je izrazito katoliški, čeravno se nam je včasih dozdevalo, da gotova dejstva iz poljske zunanje politike prav za prav ne zaslužijo našega priznanja. Sedaj pa zvemo, da se je ukrajinski metropolit in unijat, nadškof v Lvovu knez Szeptycki dvakrat zaporedoma v zračnem letalu podal v Varšavo, da pri notranjem ministru Śląskiemu osebno intervenciira v prilog svojih Ukrnjcev. To ni več mala stvar. Ukrajinski dogodki so s tem postali lastnina vsega krščanskega kulturnega sveta. Nadškof Szeptycki, baziljanec po redu, je na vzhodu Evrope to, kar je bil med vojno kardinal Mercier na zapadu. Kot neomajen hrast stoji na braniku tam, kjer valovje sovjetske razdejanja udarja ob obzidje krščanske kulture. Svoje dni je branil svojo čredo proti neiskrenosti avstrijskih vladarjev, ki so ukrajinske unije izigravali v svoje politične svrhe; pozneje, v svetovni vojni se je ta visokostasiti vladika v meniški halji dvignil proti brutalnostim avstrijske in ruske soldateske, ki je izlivala svojo jezo nad nedolžnim ljudstvom. Njegov gromoviti »sto!«, ki ga je zaklical prvemu russkemu guvernerju v Galiciji, ki je nameraval odvzetti Ukrnjcem vero njih očetov, je odmeval daleč v globino Rusije in silovito odjeknil po celi Evropi, on sam pa je moral v žalostno internacijo v rusko stepo. V prvih letih po vojni, ko so se čutili prvi, takrat še nedolžni poskusi poljske vlade, da asimilira ukrajinsko narodno manjšino, ki po statistiki poljske vlade same presegla 3 milijone, ki bo pa v resnicu dosegla 5 milijonov, je zopet nastopil metropolit Szeptycki in uspešno zagovarjal pravice Ukrnjcev v narodnostenem in versko-liturgičnem pogledu. Ako torej danes beremo, da se je sedaj že sivolasi starček, katerega so morali nesti v zrakoplov, postavil zopet na izpostavljeni mesto narodnega voditelja, potem moramo smatrati, da je poljska vlada v postopanju proti Ukrnjcem resnično napravila grehe, ki so graje vredni. Kaj se torej godi v Ukrnjini?

Dne 21. novembra 1919 je mirovna konferenca poverila poljski državi mandat nad Ukrnjci. Ker niti Ukrnjci tega sklepa niso hoteli priznati, niti ni Poljska sama bila zadovoljna s to rešitvijo, je konferenca poslanikov l. 1922 prepustila Ukrnjino poljski republike. Od takrat datira v Ukrnjini tajna vojaška organizacija U.O.V., ki pa do l. 1930 ni stopila v javnost. Šele letos je pričela s sistematičnim izvajanjem natančno izdelane borbe proti poljski upravi. Razdirala je železniške tire, uničevala telefonske in telegrafiske napeljave, razstreljevala moste, začigala uradne hiše. Ves kulturni svet mora obsoditi dejanja, ki nimajo ničesar opraviti z moralno upravljencimi sredstvi, s katerimi se narodne manjšine smejo boriti za svoj jezik in svojo kulturno samostojnost. Poljska vlada je bila upravičena, da brani svojo avtoriteto, vendar bi si bila morala staviti dvoje vprašanj, prvič: odkod izvira ta revolucionarni pokret, in drugič: zakaj se je mogel tako razširiti? Ako bi bila raziskovala prvo vprašanje, potem bi bila gotovo našla, da grejo vezi preko meje v sovjetsko republiko, ki ima interes na tem, da dela nemire v Poljski. Zakaj pa je potem poljska vlada nastopila proti ukrajinski nacionalno-demokratični stranki, ki je v vseh dosedanjih parlamentnih vodila lojalni boj za svoje naravne in božje pravice? Zakaj je bil aretiran prelat Kunicki in nešteto drugih duhovnikov po deželi, ki s sovjetskimi agenti nimajo ničesar skupnega? Zakaj je bil poslan v ječo dr. Levicky, bivši avstrijski poslanec in branitelj Ukrnjincev in njih lojalni voditelj v poljskem sejmu? Zakaj so se zaprle vse ukrajinske šole? Zakaj se kaznuje ubogo kmetsko podeželsko ljudstvo, ki si je komaj opomoglo iz razvalin, ki jih je zapustila svetovna vojna?

In če bi se poljska vlada vprašala, zakaj se je pokret tako razširil, potem bi bila našla, da je do sedaj sejala nezadovoljstvo, in da zato ne sme pričakovati, da bo žela zvestobo.

Ali se je Ukrnjincem dovolilo gojiti svoj jezik,

se izobraževati v svojih kulturnih institucijah, živeti svoje v zgodovini izobličeno svojstveno življenje kot narod? Ali je poljska vlada podpirala, da pride ukrajinska duša do pravega izraza, ali je storila vse za gospodarski napredok ukrajinskih kmetov, ali je poskušala vzgojiti med Ukrnjinci narodno zavedno in državi udano inteligenco? Kedaj že so Ukrnjci zahvalili svojo univerzo v Lvovu! Te se danes nimajo. Zato ni čuda, če bolj primitivno ljudstvo, ki je ponosno na svoj jezik in na svoje tradicije, začne delati primere med položajem, ki voda tostran in onostran sovjetske meje. Saj je še izobražencu težko abstrahirati od vsakdanjih ponižanj in zapostavljanj in se dvigniti do čiste heroične ljubezni do države, ki mu odreka najprimitivnejše naravne pravice.

Mi smo prepričani, da ima Poljska veliko prijateljev med iskrenimi Ukrnjci. Tudi metropolit Szeptycki spada med nje. Njih število bo rastlo v razmerju s spoštovanjem, ki ga bo poljska vlada izkazala ljudstvu in njegovi kulturi. Naša želja je, da se na severu Evrope razvije močna slovanska država, ki bi po svoji notranji

Sestanek Hitler - Vaugoin - Starhemberg?

Kooperacija nemškega, avstrijskega in italijanskega fašizma —
Potreba trdne antifašistične fronte

Berlin, 7. oktobra. Tukajšnje demokratične kroge je presenetila vest, da je med novim avstrijskim državnim kanclerjem Vaugoinom, voditeljem avstrijskega »Heimwehra« in ministrom za notranje zadeve Starhembergom ter voditeljem nemške narodnosocialistične stranke Hitlerjem dogovoren politični sestanek.

Ta sestanek se ima vršiti takoj po formalnem razpustu avstrijskega parlamenta v Salzburgu. Sestanek je bil zamišljen strogo incognito.

Vodilni politiki nemške metropole to vest, ki so jo dobili iz najboljšega vira, potrjujejo.

Ti odlični voditelji nemškega političnega življenja obenem naglašajo nujno potrebo tesne protifašistične fronte tako v Avstriji kakor v Nemčiji, pri čemer bi seveda demokratični elementi morali imeti podporo socialne demokracije. V to svrhu pa je potrebno, da marksisti znatno popuste od svoje intransigence, kar posebno velja za avstrijsko socialno demokracijo.

Nemški centrum je med seboj in Hitlerjevcem že od samega začetka potegnil načeljene najostrejšo ločilno črto. Program nemškega fašizma je protikrščanski, prav posebno pa protikatoliški. V tem oziru je odklop škofa v Mainzu, ki je katoličanom naravnost prepovedal, da bi

bili vpisani v narodnosocialistično stranko, zelo velikega pomena.

Pa tudi praktično sodelovanje v vladni koaliciji ali kakorkoli že s Hitlerjevcji ni možče, ker ni nobene kolikaj sprejemljive platforme za tako politično parlamentarno delo z ljudmi, ki ne priznavajo ne republike ne ustave ne parlamenta, pa si pridržujejo pravico, da državni red siloma strmoglavit.

V tem oziru se opaža popolna vzporednost med govorom Hitlerja pred lipskim državnim sodiščem in izjavo novega avstrijskega notranjega ministra Starhemberga takoj potem, ko je bil od Vaugoina sprejet v vlado. Ta vzporednost, trdijo v Berlinu, ni slučajna, ampak dogovorjena.

Tako v Berlinu kakor na Dunaju pa so obenem dobro poučeni tudi o tem, da sta Hitler in Starhemberg v živahnem stiku z vodstvom italijanske fašistične stranke in da so imeli nemški in avstrijski fašisti v zadnjem času že več sestankov glede skupne politične linije in medsebojne pomoči v gotovih točkah notranje in zunanje politike.

Spričo tega se fronta demokratičnih strank čisto naravno čedalje bolj zgrinja, da se protifašizmu zgradi trden jez. Zato se pa tudi ob-

enem okreplijo tisti vplivni elementi, ki delajo na političnem in gospodarskem sporazumu s Francijo, ki je najmočnejši branik demokracije v Evropi.

Berlinski parlamentarci obražajo pozornost tudi na dejstvo, da sovjetsko časopisje zadnje dogodek v Nemčiji in Avstriji spremja z najtoplejšimi simpatijami, odkriti pišči, da ima fašizem služiti komunizmu kot sredstvo, ki bo razdroblil demokratizem, da bo na ruševinah zavladala komunistična diktatura.

To demokratičnim strankam Nemčije in Avstrije naravnost narekuje strnjeno fronto v obrambo največjih dobrin evropske kulture, ki so v neodjemljivih svoboščinah individua.

Kar se tiče centra, ta razvoj zelo mirno gleda in bo brez kolebanja ostal v središču demokracije, da jo brani in obenem poglabi. Centrumovi krogi resno računajo z dejstvi in težave ter nevarnosti sedanjega momenta v polni meri uvažujejo, so pa glede bodočnosti optimisti.

Kriza, tako pravijo, se bo premagala v prvi vrsti s pametno pozitivno gospodarsko in socialno politiko, glede katere iščemo in homonali solidno večino.

Učni načrt za srednje šole

Predvidenih je 30 tedenskih ur

Belgrad, 7. oktobra. AA. Minister prosvete je na podstavi zakona o srednjih šolah predpisal učni načrt za realne gimnazije, realke in klasične gimnazije od prvega do osmoga razreda. Po tem učnem načrtu bo odslej v srednjih šolah trideset tedenskih ur v tehle predmetih:

v realnih gimnazijah: veronauk, srbsko-hrvatsko-slovenski jezik, francoščina, nemščina, latinščina, zgodovina, zemljepis, prirodopis, fizika, kemija, matematika, higiena, temelji filozofije, risanje, pisanje, petje, telovadba in ročna dela;

v klasičnih gimnazijah: veronauk, srbsko-hrvatsko-slovenski jezik, francoščina, latinščina, grščina, zgodovina, zemljepis, prirodopis, fizika, kemija, matematika, higiena, temelji filozofije, risanje, pisanje, petje, telovadba;

ski jezik, nemščina, zgodovina, francoščina, zemljepis, prirodopis, fizika, kemija, matematika, opisna geometrija, higiena, umetnost, risanje, pisanje, petje, telovadba in ročna dela;

v realnih gimnazijah: veronauk, srbsko-hrvatsko-slovenski jezik, francoščina, nemščina, latinščina, zgodovina, zemljepis, prirodopis, fizika, kemija, matematika, higiena, umetnost, osnovne filozofije, risanje, petje, pisanje in telovadba;

v šolah s slovenskim učnim jezikom odpade pisanje, a mesto tega je v prvem do četrtem razredu dve uri na teden srbo-hrvatsčina.

Balkanska konferenca

Balkanska poštna unija — Medsebojne olajšave na železnicah
Institut za duhovno sodelovanje

Atene, 7. okt. as. V pododboru balkanske konference se je danes na grški predlog sklenilo, da se za ves Balkan osnuje poštna unija. Ustanovila se bo mehbalkanska poštna konvencija s svojim osrednjim uradom in z brezplačnim tranzitnim prometom, ki bo imel le malo izjem. Dogovorile so se tudi velike medsebojne olajšave na železnici. Vse balkanske države bodo na mednarodnih poštnih kongresih postopale skupno. V drugem odboru so govorili turški, bolgarski in grški delegati o skupnem določanju tobačnih cen.

Atene, 7. okt. as. Po dnevnih zaupnih sejih konferenčnega odbora je imela komisija za zunanje stvari danes dopoldne pod predsedstvom romunskega delegata Pella večurno sej.

Romunski delegat Pop je radi romunske krize odpotoval v Bukarešto. Albanski delegat Stavro je izjavil, da bo Albanija le tedaj stopila v zvezo z Italijo, če bi se čutila ogrožena.

Turški delegat Esref bej je naglašal, da je tudi Turčija balkanska država. Turški vladi se udeležuje sej Društva narodov in se bo vselej bavila z njegovimi vprašanjimi, če se bo Društvo narodov obrnilo nanjo. Bolgarski delegat Balazov je naglašal posebne interese, ki jih ima

Bulgarija v manjšinskem vprašanju, ter izrazil željo, da bi v tej stvari prišlo vsaj do načelne odločitve. Po živi debati se je sklenilo, da se bo o tem vprašanju govorilo na jutrišnji seji. Komisija za duhovno sodelovanje je sklenila, ustanoviti institut za duhovno sodelovanje balkanskih držav s sedežem v Carigradu.

Bruselj, 7. oktobra. AA. V zvezi z otvoritvijo balkanske konference v Atenah priobčuje »Le Soir« člane in posrednike po zvezkih grupacij balkanskih držav. List je glede uspeha sedanjega konference optimističen in veruje, da bo prišlo do soglasja. Konferenco je organiziral mednarodni urad za mir.

»Urado za mir, pravi list, je šlo za to, da prudi pogoje o gospodarskem in političnem sodelovanju in v eventualni balkanski uniji, pod okriljem Društva narodov.«

»Le Soir« opozarja nato na desedanje borbe na Balkanu in na vplive od zunaj. V tej zvezi imenuje Albanijo vazala Italije in opozarja na največjo zaroko italijanske princese z bolgarskim kraljem. Vse te dogodek posmatra Jugoslavijo, da se upre italijanski politiki zaokrožitve, kakor jo je zamislil fašizem.

Političen pomen Borisove zaroke

Mnenje francoskega lista

Pariz, 7. oktobra. AA. Dnevnik »Le Soir« objavlja ozadje in posledice zakona bolgarskega kralja Boris-a z italijansko princem v poudarju, da bo zakon igral isto vlogo kot protektorat Italije nad Albanijo. Fašistična vlada je nadalje prodira na Balkan in obkrožuje Jugoslavijo. Fašistična vlada ni ničesar popustila v sistematičnem izigravanju Jugoslavije. Poskus oslabiti Malo antanto se ni posrečil. Albanski kralj Zogu je postal italijanski prefekt. Bolgarska in Italija sklepata pogodbe, Italija itači nemško in slovansko narodno manjšino, in med tem, ko obtožuje Jugoslavijo, snuje proti njej zaroka. Bolgarski komitet organizira pe-

riodične vpade v jugoslovansko ozemlje in ničke v domov, v kakšni meri je vezana Bolgarska z Mussolinijevo Italijo.

Rim, 7. oktobra. Šef vlade Mussolini je posjal kralju Borisu ob povodu njegove zaroke s princo Ivano brzjavno čestitko, v kateri pravi, da zaroka vztiskuje pečat prijateljstva med narodoma, ki bosta korakala skupaj.«

V odgovoru na to čestitko izraža kralj Boris željo, da bi podkrito v območju in obojestranske simpatije, ki obstojejo med obema narodoma, od dne do dne rastle v srečo in mirev razvoj obeh držav.«

Bolgarski minister za zunanje zadeve je brzjavil italijanskemu ministru za zunanje zadeve Grandiju, da tolmači čuvstva vsega bolgarskega naroda, ako izraža prepirjanje, da »bo zaroka močno doprinesla k utrditvi že obstoječega prijateljstva med bolgarskim in italijanskim narodom.«

Minister Grandi je odgov

Za gospodarsko unijo med Nemčijo in Francijo

Važne konference med gospodarskimi krogi — Poroka francoskega železa z nemškim premogom — Gospodarska skupnost naj zasigura trajen mir

Frankfurt, 7. okt. 2e delj časa krožijo vesti o gospodarskih pogajanjih med Nemčijo in Francijo. Enkrat so govorili, da se naslanjajo pogajanja izključno na posarsko vprašanje, drugič je prišlo v javnost, da išče Nemčija velikega posoja v Franciji, nazadnje pa se je pojavila vest, da nameravajo nemški industrijski in francoski lastniki težke industrije stvoriti gospodarsko zvezo, ki bi objemala oba državi. Znano je, da so se mudili v Parizu zastopniki Deutsche Bank, ki je do danes največja in najbolj podjetna denarna institucija v Nemčiji. Ravno tako je ugotovljeno, da so zastopniki francoskega jeklenega in premogovnega truda bivali dalje časa v Frankfurtu, kjer so se istočasno nahajali predstavniki od Rheinische Stahlwerke in grupe Thyssen iz Mülheimna v Porurju. Uradni listi so slednjici priznali sestanek med generalnim ravnateljem nemške državne banke in predsednikom francoske državne banke.

Naravno je, da ni mogoče dati preciznih podatkov o pogajanjih, ki se vršijo za zaprtimi vratimi, ki se jih udeležuje zelo omejeno število odličnih osebnosti. Vsi ti poskusi z gospodarsko zbljanje med Nemčijo in Francijo so v temi organični zvezzi z veliko zamislio, katero je v prvih povojuh letih izoblikil ženjalni nemški industrijski in državnik Rathenau, za katero je leta 1921 pridobil tudi francoskega ministra in bogatega industrijskega Loucheura. Rathenau je namreč izrazil mnenje, da se bo povojna država moralata razviti iz politične in narodnostno-pravne enote v državo, ki bo izključno slonela na gospodarskih potrebah. V to svrhu je predvidena v prvem stadiju gospodarsko-carinska zveza med Nemčijo in Francijo, v okvirju katere bi se ustavile med drugimi tudi velike organične zveze med nemškim premogom

in francoskim železom. Ako bi se ta načrt uresničil, potem bi bila ustvarjena podlaga za gospodarsko blagostanje Evrope, ki bi se na ta način osamosvojila od imperializma angleške industrije in trgovine.

Isti cilj je brezvoma imel pred očmi tudi Poincare, ko je leta 1923 zasedel celokupno Portugalsko, samo s to razliko da ga je hotel doseči izključno v francosko korist. Ko se je borbeno stanje med Nemčijo in Francijo polagoma zopet ublažilo radi Stresemannove zmerne politike, ki je načela odkritosrčen odmev tudi na francoski strani, se je misel na gospodarsko zbljanje zopet pozivila, sicer ne več v velikopotezni smislu Rathenauvega načrta, ampak s pomočjo delavnih zvez med istoimenskimi industrijskimi na obeh straneh. Ta možnost se je razmotrovala, znanih konferencah v Thoiriju in Locarni in še večkrat pozneje v Frankfurtu, v Saarbrückenu in Parizu direktno med interesiranimi gospodarskimi krogi z vednostjo obeh vlad. Najbolj izrazito se je ta težnja pokazala meseca julija t. l., ko sta nemška in francoska vlada poskušali rešiti saarsko vprašanje na ta način, da bi se ustvaril francosko-nemški trust, katerega bi se udeležili francoski premogovni in jekleni sindikat ter zveza nemških industrijscev.

V zadnjem času opažamo v nemških gospodarskih in tudi političnih krogih znake, da bo ta zamisel pridobila na širini, ker se čimdalje bolj oglašajo stруje za splošno carinsko zvezo s Francijo. Nedavna zmaga nacionalistov teh iskrenih naporov ne samo ni slabila, ampak jih je ojačila. Carinska zveza med Francijo in Nemčijo je predmet široko zasnovane propagande v gospodarskih krogih znanega ekonomista Friedrich Steina iz Berlina. Kakor vsi dosedanjí zagovorniki gospo-

darskega zbljanja med Nemčijo in Francijo, smatra tudi on tako imenovanou poroko francoskega železa z nemškim premogom za najkoristnejšo pridobitev evropske gospodarske politike. Tema panogama velike industrije bi v hitrem stopnjevanju sledile še druge.

V številkah bi francosko-nemški premogovni in železni trust izgledal takole: Lani je Nemčija pridelala 155 milij. ton črnega premoga in 166 milij. ton rujavega premoga, pridobila je 6 in pol milij. ton železne rude ter producirala 13 milij. ton surovega železa in 16 milij. ton surovega jekla. Francija je za iste postavke producirala 51 milij. 49 milij. 300.000, 10 milij. in 9 milij. ton. Združeno bi nemško-francoska zveza postavila na trgu: 205 milij. ton črnega premoga, 167 milij. ton rujavega premoga, 36 milij. ton železne rude, 23 milij. ton surovega železa in 15 milij. ton surovega jekla. Nasproti temu proizvaja Anglija oziroma britska gospodarska enota 255 milij. ton črnega premoga, 11 milij. in pol železne rude, 7 milij. in pol ton surovega železa in 9 milij. surovega jekla.

Iz primerjanja teh številk prepričevalno sledi, da bi francosko-nemški blok gospodarsko premagal angleškega. Ni čuda torej, da so se resno misleči gospodarstveniki in državniki obeh držav, ki ne marajo ribariti po neplodnih vodah nacionalizma, oprijeli te zapeljive misli, da se odstranijo vse težkoče, ki jih je nagromadilo zadnja desetletja nacionalistično samoljubje, in se zasigura trajen mir s pomočjo gospodarske skupnosti.

Zdeto se mi je potrebno, da opozorim na te zelo interesante pojave, ker znajo odločilno vplivati tudi na politične dogodke, ki se bodo v naslednjih letih odigravali v Evropi.

Aretacije na Primorskem

Trst, 7. oktobra, as. Radi umora fašističnega nčetelja v Vrhpolju je bilo po vseh »Piccolijac« aretirani mnogo ljudi. Med drugimi sta bili aretirani dve ženski, ki sta ono noč hoteli tajno prekoračili mejo. Aretiran je bil tudi župnik, ker je osumljen, da je le malo italijanskega mišljence. Očita se mu, da umiračočega ni zadosti sprevredil. Ajdovščini so fašisti demobilirali pisarno slovenskega odvetnika dr. Birse.

Zdravniški kongres v Splitu

Split, 7. okt. p. Ves včerajšnji dan je bil posvečen znanstvenemu delu na kongresu slovenskih zdravnikov v Splitu. Končana je bila tema o revmatizmu. Delo se nadaljuje v higijenski sekciji. Sekcije, ki so osnovane v poedinjih slovenskih deželah, bodo delale popolnoma samostojno, vendar pa bodo podrejene vseslovanskemu Udrženju zdravnikov. Popoldne je imela seje röntgenološka sekcija. Kongres se je vršil do 7 zvečer. Delegati, ki niso sodelovali v sekcijsah, so odšli v Trogir, kjer jih je pričakalo številno občinstvo. Snoči je bil prirejen v občinski hiši na čast gostom rout, zvečer pa se je vršila opereta »Mala Florama«.

Sodišča za upravljanje drž. šum

Belgrad, 7. okt. m. Z odlokom ministra za gozdove in rudnike se bodo formirala vsa sodišča za upravljanje državnih šum do 10. t. m. Ta dan začne sodišča poslovati. V zvezi s temi uvedenimi, na novo ustanovljenimi sodišči za upravljanje drž. šum je potrebno ministrstvu za gozdove in rudnike večje število strokovno kvalificiranih geometrov. Reflektanti na ta položaj naj se takoj javijo v tehničnem oddelku ministrstva za gozdove in rudnike.

Imenovanja, premestitve

Belgrad, 7. okt. AA. Z ukazom NJ. Vel. kralja je na predlog ministra za šume in rudnike imenovan za viš. insp. v 4/I v oddelku za gozdarstvo Jovan Krnjević, dosedaj šef oddelka v 4/I.

Belgrad, 7. okt. m. Premeščeni so iz Sokobanje v Kočevje višji vel. pristav Maks Šribar v 7-I, iz Kočevja v Ljubljano Viktor de Gleria, višji vel. pristav v isti skupini in kategoriji.

Belgrad, 7. okt. m. Vpokojen je v 3-II Adolf Kosi, poštni uradnik v Mariboru.

Belgrad, 7. okt. Z glavnega katastrskega manipulanta v 2-III je imenovan Franjo Lah v Mariboru.

Spremembe pri carini

Belgrad, 7. okt. AA. S sklepom ministra za finance in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta so postavljene:

za carinskega pripravnika v 5-II pri carinarnici v Mariboru Uzeif Alaj-begović, dosedanjem dnevničar v oddelku za carine;

za carinarko v 3-II pri carinarnici v Ljubljani Miodrag Vuković, začasni pripravnik carinarnice v Splitu;

pri carinarni v Ljubljani za pripravnika v 5-II Anton Stigljič, dnevničar carinarne na Sušaku;

za pripravnika v 5-II pri carinarni v Mariboru Anton Hauer, dnevničar carinarne v Splitu.

Zagrebške vesti

Zagreb, 7. okt. p. V Zagreb je došel trgovinski minister Demetrović, ki je obiskal nekatere urade, ob pol 12 si je ogledal razstavo tiska in izrazil svoje zadovoljstvo nad uspešno razstavo.

Zagreb, 7. okt. p. Higienski zavod je sklenil zgraditi novo moderno, trinadstropno stavbo na zemljišču, kjer se sedaj nahaja bolnišnica za kužne bolezni. Licitacija bo razpisana te dni. Zgradba bo stala 4 milijone Din, 2 milijona sta že zasigurana.

Dunajska vremenska napoved. Hitre spremembe vremena ob zapadnih vetrovih. Začasno kratko zboljšanje vremena in nekoliko toplice,

Po katastrofi zrakoplova R 101

Prenos smrtnih ostankov ponesrečencev

Pot žrtev v domovino

Pariz, 7. oktobra. AA. Francoski listi priobčujejo članke, ki v njih izražajo sožalje z nešrečo angleškega zrakoplova »R 101«. S tem v zvezi priobčujejo nove podrobnosti o vzrokih katastrofe, ki pa so polne protislovij. Po pričevanju očitve je zrakoplov goren, še preden je padel na zemljo. Ogenj naj bi bil nastal iz neopreznosti kadiča. Fotografi so posneli ostanke zrakoplova z vseh strani, britski večščni pa nadaljujejo s preiskavo pravega vzroka katastrofe.

Beaufort, 7. oktobra. AA. Razen dveh o primarni katastrofe »R 101« so prebili vsi ranjeni noč mirno. Za enega se zdravnik bojijo, da bo ranam podlegel. V Beaufortu so prispele mnoge ljudstva iz okolice in iz Pariza. V celem mestu visijo črne zastave. Med venci je opaziti posebno venec francoske in angleške vlade.

Ob 10 dopoldne so prispevali v Beaufortu zaslopni oblastev, da prisostvujejo prenosu smrtnih ostankov ponesrečencev iz mesne hiše na koločev. Ob 11 dopoldne so bila prenešena trupla vseh 47 ponesrečencev na posebni vlak, ki jih bo prepeljal do Boulogne sur mer. Med drugimi je bilo v sprevidu opaziti predsednika francoske vlade Tardieuja, ministra za letalstvo Eynaca in angleškega poslanika v Parizu Tyrella. Nad mestom so krožila za časa sprevide francoska vojna letala.

London, 7. oktobra. AA. Ministrstvo za letalstvo je izdalo uradno poročilo, da je bilo na »R 101« samo 54 potnikov. Angleški tisk s hvaležnostjo piše o britski pomoči in zadržanju francoskih oblastev, da prisostvujejo prenosu smrtnih ostankov ponesrečencev iz mesne hiše na koločev. Biterija 4. topniškega polka je med sprevidom oddala častni salut s 101 strelom, dočim so krožile nad mestom tri letalske eskadrile 34. letalskega polka. Ob 1.15 je odpeljal pescbeni vlak trupla v Boulogne. Vlaku so bili priklopljeni trije vagoni I. razreda za zastopnike angleške vlade, sorodnike in tri lahko ranjenca z zrakoplova. V Boulognu so potem po krateki paradi 101. mornariškega polka prepeljali krije na angleški križarki »Tempest« in »Tribune«. Zoper je topništvo oddalo 101 strel, dočim je godba igrala angleško in francosko himno. Ob 5 popoldne sta odpluli angleški ladji.

Od 4 ranjencev, ki so še ostali v bolnišnici v Beaufortu, se je trem že zboljšalo stanje, dočim je imel štiri ranjence, mehanik Church zelo hudo noč in se je batil za njegovo življenje.

Seja velikega fašističnega sveta

Raztegnitev smrtné kazni

Rim, 7. okt. p. Zvečer ob 10 se bo vršil v paši Venezia sestanek velikega fašističnega sveta. Potrjeno bo imenovanje novega tajnika Giurati, nato se bo razpravljalo o notranjem in zunanjem položaju, verjetno je, da bo zunanj minister Grandi imel referat o poslednjih italijansko-francoskih pogajanjih. Velik interes vlada za vprašanje gospodarske situacije v Italiji in o načinu kako odstraniti gospodarsko krizo.

Milan, 7. okt. as. Pravosodni minister Rocco je na današnji prvi seji velikega fašističnega sveta, ki se sestal v jesenskem zasedanju, sporabil, da predvideva novi italijanski kazenski zakonik zo-

petno uvedbo smrtné kazni za politična in velika navadna hudodelstva. Izjemni zakon od 25. novembra 1926, s katerim je fašistični režim uvedel smrtné kazni za lastno varnost za prestopke proti varnosti države, ima veljavno samo pet let, dokler se ne pripravi novi kazenski zakonik. Smrtné kazni se bo izrekala v bodoče za atentate proti integriteti države, na kralja, kraljevo, prestolonaslednika, regenta, na druge prince in na šefu vlade, pri oboroženih vstajah, pri povzročitvi krvoprelijiti, pri atentatih proti javni varnosti, če je atentat povzročil smrтi več kot ene osebe in za umor z obteževalnimi okoliščinami.

V Braziliji plamti revolucija

Položaj vedno bolj resen — Vstaši prodirajo od treh strani proti glavnemu mestu

Newyork, 7. okt. as. Ob primerjanju poročil brazilskih vlade s poročili revolucionarjev se more smatrati, da je v Braziliji sledel položaj: Klub revolucionarnemu rovarenju v skorih vseh brazilskih državah je imelo to gibanje do sedaj uspeh samo v treh centrih. Na jugu je Rio Grande do Sul trdno v rokah vstašev pod vodstvom Getulia Vargasa, ki je meseca marca propadel kot kandidat za predsednika države. Njegovi pristaši so prodobili proti Sv. Katarini, da bi zavzeli mesto Florianopolis. To mesto pa je se bilo v rokah tamkajšnjih vstašev, s katerimi se je sedaj združili. Tudi država Paraná je baje pristopila k vstašem, kar pa vladu zanika. Južni blok razpolaga z nad 80.000 mož pehotne, kojnotravnosti in topništva in je baje že začel prodirati v treh kolonah proti San Paulu. Vlada je poslala proti njim del brodovja z večimi oddelki vojske. Dve vojni ladji pa, ki sta že prispeli do Rio Granada do Sul, kar pa baje pristopili k vstašem. Blok srednjih držav je ločen od južnega bloka samo še

po državi San Paolo in ima svoj glavni sedež v državi Minas Geraes, katera je gavno mesto Belo Horizonte se je udalo vstašem pri prvem napadu. Ker meji Minas Geraes ob državo Rio de Janeiro, je vlašča voda takoj mobilizirala čete in hoče zopet zavzeti Minas Geraes, preden bodo vstaši z juga ogrožali glavno mesto.

V nedeljo je oddelek letal metal bombe na državi San Paolo in ima svoj glavni sedež v državi Minas Geraes, katera je gavno mesto Belo Horizonte se je udalo vstašem pri prvem napadu. Ker meji Minas Geraes ob državo Rio de Janeiro, je vlašča voda takoj mobilizirala čete in hoče zopet zavzeti Minas Geraes, preden bodo vstaši z juga ogrožali glavno mesto.

Parana, da pa so bili odbiti. Predsednik Prestes je trdil newyorskim, dopisnikom, da je zvezna vlada popolnoma gospodar položaja in da imajo vstaši v posesti samo Minas Geraes in Rio Grande do Sul. V Washingtonu pa se vendar položaj presoja mnogo resnej. Vzrok revolucije v južni Ameriki je menda v zvezi s slabimi gospodarskimi položaji, posebno, kar se tiče kavinega trga.

Newyork, 7. okt. as. Zadnja poročila iz Montevidea javljajo, da postaja počitljiv v Rio de Janeiro vedno resnejši. Ker je prelila država Pernambuco v vstašem, imajo sedaj vstaši v svojih rokah najvažnejšo radio-postajo, kar lahko vzdržujejo zveze z vsemi svojimi deli. V Rio de Janeiro je že nastalo pomankanje življa. Mestna občina je bila prisiljena racionalizirati živila.

Mobilizacija armade.

New York, 7. oktobra, as. Ker se revolucija v Braziliji rapidno širi, je brazilska vlada odredila, da se v 30 dneh mobilizira vojaške rezerve prve in druge kategorije. Dalje je vlada odredila, da se takoj rekvirirajo nabrane zaloge živil za prhrano

Kaj pravite?

Ste morda brali, kar je pred dnevi priobčila belgrajska »Politika«? Če niste, berite zdaj, pa tudi drugi, saj se tiče nas vseh. Takole piše: »Preživel sem poltnice blizu neke slovenske vasi, ki nima niti dvajset hiš. Vas je daleč od železnice, prebivalci so kmetje, vmes je dvoje, troje obrtnikov. Razen majhne šole z enim učiteljem ni v vasi nobenega učada, niti kakšne večje tovarne. Toda vsako jutro ob šestih sem videl neko žensko – uslužbenko pošte – hiteli proti 4 km oddaljeni železniški postaji, najblžji v kraju, da od tamkaj prinese dve, tri pisma ali kartice ter par toliko časopisov. Povedali so mi, da se ta pot vrši stalno, v letu in v zimi, tudi v največjem snegu ali mrazu... Toda vem, da neko vas v južnih naših krajih, ki steje 6–7000 prebivalcev, desetino učiteljev, ima močno nabavljalo zadružko, mnoga trgovca in izvoznikov domačih predelkov, da nili ne naščevam številnih rodbin, ki imajo ali dijakov ali vojakov v raznih mestih naše države – toda ta vas dobiha se zdaj le trikrat na teden pošto, čeprav do bližnjega večjega mesta niti štiri kilometre ni. Ker bomo v kratkem praznovali 300letnico naših pošt, je prav, da za to priliko zberemo tím več takšnih primerov.«

Tako neznani pisec v »Politiki«.

Člančki hoče zbuditi vtis, kakor da so v Sloveniji boljše in popolnejše poštné zvezre in razmere kot pa n. pr. v južnih krajih države. Bog ve res, kako je tam dol in tem oziru? Toda mi vemo, da ima pošto tisti, kateri jo hoče, kateri je potreben, kateri se bori zanjo, jo prosi, zahteva. In vemo dalej, da je v Sloveniji že precej krajev, kjer pošto hočejo, jo žele, prosijo zanjo, zahtevajo – vse zaston. Vemo dalej, da je vrsta krajev v Sloveniji, ki so že zdavnaj pred vojno imeli vsakdanjo poštno dostavo, zdaj pa dobi, vajo pošto le trikrat na teden. In vemo končno, da je pošta v enem samem letu v Sloveniji zaslužila čistih 8 milijonov Din in še več, pa vendar gremo nazaj in ne naprej.

Kaj pravite na ta dejstva, neznani pisec v »Politiki«?

Radi klofute – smrt

Umor v pijanosti.

V Sv. Klari, 7 km od Zagreba, so našli v po nedeljek zjutraj na cesti pred gostilno truplo mrtvega človeka. V tisti gostilni se zlasti radi zbirajo delavci iz bližnje općine, ki o sobotah dobrovajo svojo tedensko plačo. Popivanje se seveda nadaljuje potem tudi v nedeljo. Zadnjo nedeljo je v gostilni sedela trojica delavcev, med njimi 28letni Peter Kos, družba je pila pozno v noč. Ob 11 ponoči je prišel v gostilno tudi Pavel Halama, Kosov rojak, doma iz iste vasi. Halama je po poklicu logar ter ljski čuvaj, valedi tega je prišel v gostilno s psom in z ljskovo puško na ramu.

Kmalu potem je prišlo v gostilni do prepira radi čuvajevskega psa, ki se je plazil pod mizami; zlasti Kos in njegovi tovariši so se zaradi psa kregali. Halama pa je potem psa še nalašč ščuvau na Kos in njegove. Kos je postjal jezen, srdit, razdražen, v razburjenosti je vstal in stopil k ljskemu čuvaju Halami ter ga pozval, naj mu da mir s svojim psom. Halama se je le nasmehnil in to je Kos še bolj zdražilo, da je isti hip že pripeljal lovecu čvrsto zaušnico. Razpoloženje v gostilni je postajalo nato vse bolj bojevito. Okrog polnoči je gostilno zapustil med drugimi kmeti tudi logar Halama, ni pa šel domov, marveč je zunaj skrit čakal svojega nasprotnika Kos, ki ga je po njegovem mnemu dovolj razčilil s klofuto, da se mu mora zanjo maščevati. Ko je nekoliko pozneje odšel iz gostilne tudi Kos, so ostali gostje v gostilni takoj naslednji hip slišali zunaj hiše pok puške. Gostje z gostilničarjem so stekli ven, kjer se jim je pred vratu nudil grozen pogled: na teh je ležal Kos ustreljen, mrtev, poleg njega pa je stal logar Halama z nagnjeno ljskovo puško poleg sebe.

Po izvršenem zlačinu se je logar napotil v svojo občino, kjer se je sam javil na županstvo, nato pa na orožniški postaj. Dejal je, da mu je žal življenja Kos, toda ker je bil pijan ter strašno jen zaradi klofute, se nikakor ni mogel premagati.

Koledar

Sreda, 8. oktobra: Brigita, vdova.

★ Pr. boleznih sreca in poapnenju žil, nagnjenju h krvavenju v možganih ter napadom mrtvoudu zagotavlja naravna »Franz-Josef« grenčica lahno odvajanje brez napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih žilic so dognala, da »Franz-Josef« voda posebno starejšim ljudem zelo dobro služi. — »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

J. Likovič:

Hudičev brat

II.

Smarna maše! Smarna maše! Beli ognji planete za večer vseposod, nebeske brazde so polne belega sijaja. Kraške planjave so zasrite z belim sevom, bela bleščoba migota med tihimi borti. Po vrtovih admirajo bele, zvezdaste rožice, gorenkovih trdnosti in pozopoletnote dozorelosti visi pod nizkimi jablancami. Bel golob se ziblje nad skritim gnezdom... Potem se skloni noč preko Krima. Tiha in zlata sloni na prsih Srobovnika; nebo se je odmaknilo v brezmejno vesmirje, zvezle gorijo mirno, brez trepeta. Bela sence počivajo na rimski cesti, angeli čakajo na devico Marijo, ki bo vzeta v nebeske višave. Smarna noč v skritih kamnicah. Brinje diši, bori sanjo, smarna zvezde se lovijo z angeli...

Janezova žena zopet sloni na oknu in šepeta:

»Devica Marija, angelski cvet! Reši nas peklenke nadloge, vzemi nas v svoje sveto varstvo. Usmili se mojega moža, izprosi ranj odpuščanje in stri sata-nove krempije... Odvzemti breme kletvel! Ceščena Marija...«

Koliko večerov je tako trepetala, odkar ji je razdelil strahotno skrivnost besne kletve, ko je prodal svojo dušo hudiču ter se z njim pobrati. Tudi ona je začela hirati, počasi in z bolestjo na srcu...

Zima je bila prešla; pomladanski vetrovi so polomili trohneče veje. Smreke so se že preoblekle v svetlo zelenino, majniku je prizvanjalo, milo in lepo, kakor bi angeli drobili zlate oblike. Janez pa je ostal še vedno žalosten in nem. Kakor zločinec

O Krekovi materi in njegovi „skriunosti“

Ob 13letnici Krekove smrti

»Mene spreminja božji blagoslov in materina dobra dela.« Krek.

Prvi vtisk, ki ga je napravil Krek name, ko sem ga gimnazijski abiturient spoznal kot 38letnega moža, je bil bržkone išči, kakor pri večini ljudi, ki so bili kdaj dalje časa v neprisijeni Krekovi družbi: namreč vtisk, da je ta človek povsem drugačen, nego smo drugi ljudi! Zaman isče med svojimi znanci njemu enakega ali vsaj močno sličnega. In njegov originalni, a vendar tako prisilen nastop — s kom naj ga primerjaš? Nekote si se vpraša: Le odkod se je ta samenkli mož vzel? Šak takih ljudi kot on pri nas ni, da bi se mogel po njih vreči!

Ko sem pozneje bral Platonov Symposion, sem videl, da je prav tak vtisk napravljal na svoje znajance — Sokrat. V veseli družbi govorji Alkibiades slavospev svojemu učitelju Sokratu in pravi med drugim (c. XXXVI):

»Se marsikaj, bi lahko navedel ta in oni v poohvalo Sokratu, in sicer take stvari, da bi se vsi čudili. Toda glede drugih posebnosti bi lahko kdo kaj takega rekel tudi o kom drugem, to pa, da ni (Sokrat) nikomur izmed ljudi sličen, niti med starodavniki in ne med sedaj živečim rodrom — teme se človek ne more dovolj načuditi. Kajti kakršen je bil Achilleus, s tem bi mogel kdo primerjati tudi Brásido in druge. Pejkleju bi lahko postavil ob stran Nestorja in Antenorja, so pa tudi še drugi; in slično bi se našle paralele tudi za druge; toda kakršen je ta mož tukaj po svoji posebnosti — prav tako on sam kakor njegovi razgovori — takega pa niti od daleč ne boš našel, pa ga še tako išči, ne med sedanjim rodrom in ne med starodavniki.«

To Krekovo čudo bo razreševala znanost, ki se bo bavila z njim. Morebiti ga bo kdo našemu pojmovanju skušal približati tudi v leposlovju.

Najzanesljiveša pot za spoznavanje Kreka bo pač genetična metoda: Krek nam bo postal umiljevši, če bomo videli, kako je rastel, če ga torej ne gledamo na višku njegovega razvoja, ampak opazujemo, kako se je začela v njem razvijati ta ali ona kal, iz katere je potem zrastla njegova veličina. Zato tudi prva izdaja njegovih spisov ne more biti drugačna nego taka, da se skušajo ugotoviti njegovi prvi slovateni poskusi in se potem ugotavljajo v časovnem redu poznejši spisi po jezikovnih, stilističnih in vsebinskih posebnostih, ki so se pri njem razvile druga za drugo. Za posebno srečo smatram, da se je našlo precejšnje število njegovih pism iz študijskih let, ki bodo vedno tvorila neposreden, iskren vpogled v čarobno bogastvo njegove mlade duše. (Objavljena v I. zvezku, 60–81.) Tam vidimo v vsej neženirani domačnosti moža, ki je nastopil svojo službo s tako preprosto, obenem nadve srečano označbo duhovskega stanu: »Za druge smo, ne zase!« (Str. 80.) Ta stavek je Krek dobesedno izvajal in s tem postal velik.

Od koga se je pa učil Krek svojega brezpriemerne altruizma?

Tu pridevam k drugemu viru, ki nam poleg proučevanja njegovih spisov in njegovega dela pomaga razlagati Krekovo čudo. Ce bi me kdo vprašal, kako si najlaže ustvari pravilno sodbo o Kreku, bi mu svetoval: Spoznavaj najprej njegovo mater Krek, ni samo telesno, ampak tudi duševno njen sin. Videl boš že na njej marsikaj, kar te na Kreku preseča.

Krekovo mater poznamo iz dveh glavnih virov: iz pripovedovanja oseb, ki so jo poznale predvsem seveda iz spomivnega gdč. Čilke Krekove, in iz Krekovi spisov, kjer jo omenja kar naravnost, ali jo pa upodablja v podobi kake druge mater.

Kar se tiče prvega vira, je v bistvu vse, kar sem o njej slišal (sam je žal nisem poznal), povedano v I. zvezku Izbr. spisov na str. 12–14. Dostavim naj samo to, da je Krek rekel, nekoč pač pretiravaje, da je mati edini človek, ki mu imponira na svetu. Recimo morebiti: noben človek mu ni tako silno imponiral kakor njegova mati.

O tem pričajo mnogi njegovi spisi. Na svojo mater je mislil kot bogoslovec I. 1887., ko je pisal o novomšansku, ki je napel svoji stari materi, češ, »da se ima vse, prav vse zahvaliti svoji stari mati, da mu je bila ona angel varuh vsega življenja.« (Izbr. spisi I, 132.)

Da je pod tem angelom varuhom res razumel svojo mater, je povsem neprikrito povedal dve leti po njeni smrti v »Slovencu« z dne 22. aprila 1905 pod naslovom Mati:

»V moji duši živi samo en izraz za mojega angelja. Lice nagubano, razorano čelo; dvoje živih, črnih oči, s srebrom pretkani lasje — tak je obraz mojega angelja. Iz oči mi sije ljubezen, močneša kot smrt; iz srebrnega vencu na glavi mi govorja skrb, živa in čista; iz braza na čelu in gub na licu pa berem dolgo in težko povest o delu in trudu

Da je pod tem angelom varuhom res razumel svojo mater, je povsem neprikrito povedal dve leti po njeni smrti v »Slovencu« z dne 22. aprila 1905 pod naslovom Mati:

»V moji duši živi samo en izraz za mojega angelja. Lice nagubano, razorano čelo; dvoje živih, črnih oči, s srebrom pretkani lasje — tak je obraz mojega angelja. Iz oči mi sije ljubezen, močneša kot smrt; iz srebrnega vencu na glavi mi govorja skrb, živa in čista; iz braza na čelu in gub na licu pa berem dolgo in težko povest o delu in trudu

Da je pod tem angelom varuhom res razumel svojo mater, je povsem neprikrito povedal dve leti po njeni smrti v »Slovencu« z dne 22. aprila 1905 pod naslovom Mati:

»V moji duši živi samo en izraz za mojega angelja. Lice nagubano, razorano čelo; dvoje živih, črnih oči, s srebrom pretkani lasje — tak je obraz mojega angelja. Iz oči mi sije ljubezen, močneša kot smrt; iz srebrnega vencu na glavi mi govorja skrb, živa in čista; iz braza na čelu in gub na licu pa berem dolgo in težko povest o delu in trudu

Da je pod tem angelom varuhom res razumel svojo mater, je povsem neprikrito povedal dve leti po njeni smrti v »Slovencu« z dne 22. aprila 1905 pod naslovom Mati:

»V moji duši živi samo en izraz za mojega angelja. Lice nagubano, razorano čelo; dvoje živih, črnih oči, s srebrom pretkani lasje — tak je obraz mojega angelja. Iz oči mi sije ljubezen, močneša kot smrt; iz srebrnega vencu na glavi mi govorja skrb, živa in čista; iz braza na čelu in gub na licu pa berem dolgo in težko povest o delu in trudu

Da je pod tem angelom varuhom res razumel svojo mater, je povsem neprikrito povedal dve leti po njeni smrti v »Slovencu« z dne 22. aprila 1905 pod naslovom Mati:

»V moji duši živi samo en izraz za mojega angelja. Lice nagubano, razorano čelo; dvoje živih, črnih oči, s srebrom pretkani lasje — tak je obraz mojega angelja. Iz oči mi sije ljubezen, močneša kot smrt; iz srebrnega vencu na glavi mi govorja skrb, živa in čista; iz braza na čelu in gub na licu pa berem dolgo in težko povest o delu in trudu

Da je pod tem angelom varuhom res razumel svojo mater, je povsem neprikrito povedal dve leti po njeni smrti v »Slovencu« z dne 22. aprila 1905 pod naslovom Mati:

»V moji duši živi samo en izraz za mojega angelja. Lice nagubano, razorano čelo; dvoje živih, črnih oči, s srebrom pretkani lasje — tak je obraz mojega angelja. Iz oči mi sije ljubezen, močneša kot smrt; iz srebrnega vencu na glavi mi govorja skrb, živa in čista; iz braza na čelu in gub na licu pa berem dolgo in težko povest o delu in trudu

Da je pod tem angelom varuhom res razumel svojo mater, je povsem neprikrito povedal dve leti po njeni smrti v »Slovencu« z dne 22. aprila 1905 pod naslovom Mati:

»V moji duši živi samo en izraz za mojega angelja. Lice nagubano, razorano čelo; dvoje živih, črnih oči, s srebrom pretkani lasje — tak je obraz mojega angelja. Iz oči mi sije ljubezen, močneša kot smrt; iz srebrnega vencu na glavi mi govorja skrb, živa in čista; iz braza na čelu in gub na licu pa berem dolgo in težko povest o delu in trudu

Da je pod tem angelom varuhom res razumel svojo mater, je povsem neprikrito povedal dve leti po njeni smrti v »Slovencu« z dne 22. aprila 1905 pod naslovom Mati:

»V moji duši živi samo en izraz za mojega angelja. Lice nagubano, razorano čelo; dvoje živih, črnih oči, s srebrom pretkani lasje — tak je obraz mojega angelja. Iz oči mi sije ljubezen, močneša kot smrt; iz srebrnega vencu na glavi mi govorja skrb, živa in čista; iz braza na čelu in gub na licu pa berem dolgo in težko povest o delu in trudu

Da je pod tem angelom varuhom res razumel svojo mater, je povsem neprikrito povedal dve leti po njeni smrti v »Slovencu« z dne 22. aprila 1905 pod naslovom Mati:

»V moji duši živi samo en izraz za mojega angelja. Lice nagubano, razorano čelo; dvoje živih, črnih oči, s srebrom pretkani lasje — tak je obraz mojega angelja. Iz oči mi sije ljubezen, močneša kot smrt; iz srebrnega vencu na glavi mi govorja skrb, živa in čista; iz braza na čelu in gub na licu pa berem dolgo in težko povest o delu in trudu

Da je pod tem angelom varuhom res razumel svojo mater, je povsem neprikrito povedal dve leti po njeni smrti v »Slovencu« z dne 22. aprila 1905 pod naslovom Mati:

»V moji duši živi samo en izraz za mojega angelja. Lice nagubano, razorano čelo; dvoje živih

★ V tržniku si namenjen. Za pet dinarjev kupi nekaj Zet in škatljico včigalico. Oboje se v kratkem spremeni v prazen dim. Kupi raje za teb pet dinarjev srečko doma služkinji. Žaden je lepo sobno opravo, ki jo boše življenje vesel, kolo, da se boš vozil na njem, dokler ti ga ne ukradejo, živalni stroj, ki bodo nanih kivale se tvoje vnučkinje, stensko uro, ki bo še potem tekla, ko se bo tvoje življenje še iztekel. Premislili torej: 1. decembra je žrebanje.

★ Direkcija državnega radnika v Ljubljani razpisuje direktno pogodbo za nabavo enega pribora dveh specjalnih nanašalnih trikotnikov in enega komada merskega traka iz jekla v dolžini 2 m. Več je razvidno iz razгласa, ki je nabit na mestni deski.

★ Stara violinina v Sremu. V vasi Rakovcu so našli v tamkajšnjem samostanu staro violinino z napisom, iz katerega izhaja, da je bila violinina narejena 1703 v Rimu. Stara je torej 227 let. Za violinino je imel lastnik že ponudbo 75.000 Din, toda on zahteva za violinino 120.000 Din.

★ Kako je ciganka opeharila šoferja. Cudno, da so celo dandanes ljudje, ki se dajo tako imenito potegniti. In še celo šoferji, ki vendar spadajo med tiste ljudi, ki jim je malokdo kos. V Zagrebu se je nekemu šoferju približala ciganka, ki mu je obljubila, da mu bo ozdravila njegovo bolno oko. Za to pa seveda nujno rabi prvci eno čisto gosposko obleko in drugič eno bolj navadno delovno obleko, potem volneni šal, zimsko suknjo, brisačo, robec in nazadnje še 1400 Din gotovine. Šofer je ciganki brez nadaljnega vse te stvari izročil, ciganka pa je odšla, rekoč, naj pusti čez noč okno svoje sobe odprtlo. Drugo jutro bo zdrav, skozi okno pa bodo priromale nazaj vse izročene stvari z denarjem vred. Seveda je lahkoverni šofer tisto noč slabo spal, še slabše se prebudi, zakaj videl je, da skozi okno v sobo ni drugega prišlo, kot nekoliko — jesenskega mraza. Zdaj je bil šofer kljub temu temeljito »ozdravljen«, pa se je na policijo zatekel po zdravila še za ciganko, — če jo bodo našli.

★ Slovenska čitanka za višje razrede srednjih in njim sorodnih šol IV. del, sestavil dr. Ivan Grafenauer, cena vezani knjigi Din 68, je ravnonakar izšla in se dobi pri založnici Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

★ Zgradarina in drugi neposredni davki. Prijave dohodkov od zgradb za l. 1931 je vlagati letos že meseca oktobra. Te dni izide v založbi Jugoslovanske knjigarnice nova knjiga »Zgradarina«, ki jo je sestavil davčni uradnik. Iz te poljudno pisane knjige boste zlahkovo povezli vse zakonite določbe, ki vam jih je treba vedeti za pravilno in pravčasno seslavo prijav in drugih vlog na davčno upravo, kakor: prečenj za začasno in trajno davčno prostost zgradb, odpis zgradarine večed praznostenja ali neiztrljivosti najemnine itd., itd., da se izognete različnim neprilikam in kaznim. Priklopil so tudi izpolnjeni vzorec z označbo višine kolekovicne. Knjiga vsebuje ključ, to je tabele, s pomočjo katerih vsakdo brez komplikirane računanja pravilno izloči mestne davčnine iz kosmatih najemnin, dalje ključ za preračun odštevk zgradarine, posebno pa dopolnilnega davka k zgradarini, pridobivni in zemljarinu in pa ključ za preračun zamudnih obresti. Knjiga vam je skorodne potrebna že zaradi kontrole o pravilnosti predpisu ozir, preračunu različnih davkov. Zato jo takoj narčite v Jugoslovanski knjigarni. Cena 25 Din za izvod.

Vič

Policija je napravila tedni nepričakovani obvod po skrivnijih delih občine ter ob tej prilici izselila družbo triperesne deteljice, ki je že dalj časa taborila pod nekim kozolcem. Ker so na sumu, da nimajo čista veste in ker se tabvine v našem okolišu neverjetno množejo, so bili Franc, Ervin in Milan oddani v političke zapore.

Opozorilo trgovcem in gostilničarjem! Opozarjam vse, ki uvažajo izdelane mesne izdelke v občino, ter opuščajo prijavo v občinskem uradu, da se bo odsek strogo izvajal zakon, ter so določene za take prestopek visoke kazni.

»Peri, krasni naravni posnetki iz džungle za nameček cel film »Dolarska princeza« predvaja Ljudski kino v sredo in četrtek zvečer ob 8.

Sveti Gora

V svetogorskih hribih leži prijazna vas Tirma. V Tirmi je pred kratkim umrl znani gospodar Jakob Kovač ter zapustil vodoz v 8 otroci, enega pa oče ni več pričkal. Bil je dober mož, krščanskega življenja. Te dni pa smo brali v Jutru in »Domovini« o njem nekake posmrtnice, ki zelo čudno zvene.

Pišejo ti napredni listi, da je rajni bil zaveden nadradnjak ter naročnik »Jutre«. Znano pa je, da ni bil niti en dan »Jutrov« naročnik. Ubogo njeovo ženo, ki je še itak vsa potražila radi moževe smrti, je tako pišanje še bolj potrdila: Naj mu ne očitajo tega, kar ni res!

Pišejo o njem, da je bil vnet planinec, ki se je bratil s Triglavom in ki je obhodil vse planine. Resnica je, da je pod Sveti goro za domačina dovolj hribovja. Svetogorcom ga ni treba iskati drugod. Pokojni je bil dvakrat v še višjih hribih kakor je Sveti gora, njegova fara: enkrat je kot kristjan romal k Mariji na Sv. Višarje, enkrat pa k sv. Neži na Kum.

In sedaj se vprašamo: Čemu ti tako »informiranec« listi tako pišejo? Ali ne veste, da to preostali smatrajo za žalitev spomina pokojnega moža in oteta?

Borovnica

Pretepa... Nedelje brez pretepa ali kaj po-dobnega si skoraj ne moremo misliti. Tudi preteko nedeljo smo imeli dvoje takih slušavcev. Na veselicu sta se v finalu borbe dva tako spoprijela, da je eden nujno odletel navzdol po stopnicah Sokolskega doma in jih s krovju iz svoje glave pobaval. Hujših posledic padec menda ni imel. Na drugem kraju, namreč na cesti sta se pa druga dva slova-rišča malo udarila in koncem vseh koncov je eden odnesel precej, najbrže gorkih, klofut.

V naši občini je zelo veliko koles, čez 160 po številu. To je ugotovil popis, ki ga je včas oblast odredila po tukajšnjem občinskem uradu.

Novi zakon, ki nalaže občinam nova bremena v prilog učitelstvu, je tudi našo občino težko pripadeval. Občinski proračun, ki se je do sedaj sukal okoli 90.000 Din, se bo moral za dve leti radi novih bremen povlačiti kar za 70.000 Din.

Slovo. Gosp. kaplan Jožef Rozman je vzel slovo od naše fare, ker je odšel na novo svoje mestno v Smarju na Dolenjskem. Njegovo mesto bo zavzel gosp. Lončar dosedaj kaplan v Horjulu.

Pridobivate novih naročnikov!

Mnogo priprav

je bilo potrebno, da se je dalo tako važnemu produktu, kot je ASPIRIN na polju pobi-janju bolezni, za to svrhu primerno obliko.

Cela vrsta kemikov, arzenal aparatorjev je bila potrebno v mnogoletnih preizkusih, da se je osigurala brezpričnoma izdelava ASPIRINA.

ASPIRIN Jedinstveni na svetu

30 let ASPIRIN

Ljubljana

Ljubljana pod Golovcem

Ljubljana, 7. okt.

Med milijonskimi krediti, ki si jih je zagotovila ljubljanska mestna občina za gradbene namene v tekomem in deloma še bodočih proračunskih letih, smo zmanj iskali kakršnekoli vsote za bojše prometne zvezze z Golovcem in Podgolovcem. In vendar je merodajnik činiteljem sam dobro znan, kako resnično potrebne in pomembne bi bile take izboljšave. Znano je tudi, da se je mestni magistrat načelno že davno odločil za razširjenje ceste v Hradeckega vasi, za dovršitev kanalizacije in za napravo brvi pri zavrnici čez Grubarjev kanal. Do izvršitve teh del pa kar noči priti in prihajajo preje na vrsto vsi drugi deli mesta in njegove periferije. Po pravici pravijo Podgolovčani, da jih veže z mestom samo električna lica...

Mestna uprava je pokazala svoje nezanimalno in nerazumevanje za Golovec že tedaj, ko je prodala svoj svet na Golovec, ki se ga je poslej polastila špekulacija. Vsekakor ta svet nikakor ni edina točka, ki je primerna za namene, v katere bi ga mesto danes nujno potrebovalo; vendar pa bi bilo kajpadna v mnogem pogledu znatno lažje in hitreje preiti k oživotvorjenju zdravstveno-socialnih ustanov, za katere se lega Golovec naravnost vsiljuje.

Vsa velika mesta skrbe danes za to, da imajo vsi sloji in vse vrste prebivalstva priliko za vsakdanne oddih na svežem zraku, v zelenju. Poselje skrbe za otroška igrišča in za priliko, da se more deca, stanjujoča pri starših, ob lepem vremenu solnčni na prostem, pod skupnim nadzorstvom. Berlin in London sta zgled. Ljubljana v tem pogledu še ni storila skoroda načrta. Tivoli z Rožnikom in Zvezdavo v tem namesto neprihaja več vpoštov, ker sta se razvila v drugi, vsekakor istotno potreben smeri. Preostajata le še Grad in Golovec. Ker je Grad prostorno zelo omejen, odpada glavna naloga na Golovec. Vzhodni in južni del mesta moreta sploh le tu dobiti svoje naravno izprehajaliste.

Naše bolniške blagajne z OUZD na čelu imajo največji interes na tem, da svojim članom omogočijo zdravljenje in okrevanje kolikor možno v domači oskrbi. Kolikokrat prihajajo zdravniki v položaj, da svetujejo bolniku: »Hodite na zrak, solnčne seje! Da, toda kje? Za solnčenje se je treba sledi; kako naj se zlasti ženska solnčna kje v Tivoliu ali na Gradu? Na Golovcu bi se deli z majhnimi stroški urediti skupni prostori za solnčenje.

Na Golovcu in Podgolovcem je pa tudi še dovolj prostora za stanovanjske zgradbe; vojaš-

nica in gimnazija na Poljanah že sami zahtevata razmaha stavbne dejavnosti v to stran. Zgornji del Poljan z Rdečo hišo je že preoblijen in zahtev duška. Kodeljevo je že toliko, kakor zazidano. Sedaj mora priti na vrsto tudi Golovec, ki je Ljubljani mnogo bliži.

Veliko vlogo bo mogel igrati Golovec tudi v tujskem prometu, če bo znala Ljubljana njegovo lego prav izkoristiti.

Prvo, kar je neposredno potrebno, je razširjenje in ureidev ceste v Hradeckega vasi in nova, krasna zvezda z mestom. Podgolovec je že danes zelo priljubljeno izprehajališče, posebno za mladinske zavode. Razen tega pa gre tu ves promet spodnjih krajev (do Dobrunja in še dalej) z Barjem in Dolenjsko cesto; vse seno in otava pa les in strelja se vozita tod mimo. Ob košnji se vrsti voz za vozom. Velik del tega prometa se vrsti ponodi. Cesta je pa tako ozka, da se dva voza le za silo izogneta drug drugemu. Posebno nevaren je klanec ob bivši Černetovi hiši nasproti klavnic, kjer je cesta skrajno ozka in pada. Z njenega robu strm breg neposredno do železniške proge. Vrh klanca stoji kakor v opomin križ — spomin na nesrečo, ko se je tu pred desetletji do smrti povozil neki posestnik iz Kaslja. Letos so se samo ob otavi pripetile na tem klancu tri nezgodne, vse ponoči: enkrat je voz z otavo zavozil v ograjo pred Hudnikovo hišo, drugič je voz s kosišnim strojem zavozil v bivšo Černetovo hišo in odigral žlebno cev, drugič pa je z otavo maložena vozova porinilo proti bregu nad železnicu in je bila le sreča, da se je voz uel za električni drog. Tu se utegne, nekaj zgoditi najusodenja nesreča, aka se cesta ne bo kmalu razširila.

Slednji je treba misliti na avtobusno zvezdo Podgolovcem, ki bi obenem razbremenila Pohorjsko cesto posebno ob semanjih dneh. Nič manj potrebna kakor razširjenje in ureidev ceste ni zgradba brvi čez Grubarjev kanal pri zavrnici. S tem bi se zvezala Hradeckega vas neposredno s centrom in bi znašala pot od magistrata Podgolovcev samo deset minut. Sedaj se vsak boji ovinkov in kraj je kakor odrezan od mesta, Sole, uradi, trgovine, obrati, zdravnik, lekarne — vse je dosegljivo le po velikih ovinkih. Marsikdo je smuknil čez železniški most pri klavnicu in je lečudo, da se ni zgodilo še več smrtnih nesreč, nego se jih je. Potreba nove zvezze čez Grubarjev kanal je tako očita, da je naravnost nemiljivo, kako je mogoče tako dolgo odlaziti z njo.

Moderna Ljubljana ne sme več zanemarjati Golovca, ki daje bistveno poteko njenemu obliju in predstavlja velevažen naraven pogoj za njen zdrav razvoj.

O uhradenem grozdju

Ljubljana, 7. oktobra.

Pa recite, da ni svet v resnici huboden! Nasadi človek trio, goji jo, s skrbjo in ljubeznijo hodil okrog nje, strize vršičke, zatira škodljivice, v veselju razpoloženje gleda, kako se razvijo ja-ge, kako postajajo vse zrelejše, joj, zdaj že prav naravnost vabijo človeku, da bi utrgal, nesel v usta in se posiljal z doma pridelanim grozdom. Ne, zdaj se ne, počakajmo se par dni, — sklene človek, ki mu na toliko mar grozja, kolikor ga v resnici veseli, da je to sad njegovega lastnega dela, njegovih skrbi, ljubezni, da je to pridelal sam, na svojem vrtu, zase, za svojo družino!

Vidite, tako misli pošten človek! Pa hodijo mimo poštenih po svetu tudi drugačni ljudje, ki seveda nimajo takih čistih računov, ki sploh ne ljubežna dela, ne vedo, kaj so skrbi, ne cenijo ljubezni. Glejte, taki ljudje v svojih gresnih dušah, pa še bolj pozrešnih želodčnih občutijo neodjetivo zlo po tujem grozdu. Ko se stori noč, skočijo čez planke, udorejo na tuj vrt, stegujejo se po brajdah, natragajo si hlahinega sadu in z njim spet na tihem izginjajo v noč.

Tako se je zgodilo tudi nekemu uglednemu hišnemu posestniku nekje v ljubljanskem predmestju. Tat je hodil po grozdje vsak večer, natronoma in varno, pologoma je odnesel za kakšnih 60 kg grozja. Ko je gospodar v soboto opazil tatvino, ga je zabeležil srce. Saj smo že rekli: ne zaradi grozja, zaradi dejanja samega bi se človek v resnici razkoljal nad toliko brezravnostjo tatinških požeruhov, ko bi to kaj pomagalo. Ta mož pa je poskusil drugače. Postavil je v vrt tablico z napisom: »Tat grozja spoznam — pričakuj plačila na prislojstvu. Ampak mi se tudi zdaj ni dal ugnati v kozji rog. Kolikor je prebrisan, prav toliko je nesramen: še tisto noč je spet prišel na vrt, si nabesa grozja, lepo odšel, zjutraj so pa našli v vrtni uteci tisti papir, zadaj na njem pa pristne besede, ki jih je bil napisal preden lat: »Vaš cenjeni opomin vzameš z mirem s srcem na znanje. Danes sem napravil za letos zadnji obisk s polno košaro.« Z bolj debelimi črkami je bilo še pristavljeno: »Na evidentje drugo leto! Škoda, da je danes dež.«

All naj se človek jezi ali naj se smeje? Brez droma ima prizadeti precojšno škodo, saj 60 kg grozja vendarle nekaj pomeni. V vrtu so našli sledove širokih čevljiv, hoja kaže smer proti bližnjim sosedom, ki so na sumu in je policija tatinščem v resnici že na sledu. Bodo že videli, ko jih prizadeti...

Vlom pri »Amerikancu«

V pondeljek ponoči je bilo vlomljeno v gostilno »Pri Amerikancu«. Vlomilec si je moral čez dan naprej ogledati vse prostore gostilne, zvčer je bil najbrž skrit v dvartnici na dvorišču, v shrambi za krompir, v stranišču ali pa v kleti hiši.

Pred vlomom si je vlomilec preskrbel najprej sekiro, ki je ležala v dvartnici; žno je s silo odpril najprej kuhinjska vrata, nato pa v kuhinji in v gostilniški sobi se vse miznice, kjer je iskal denar. Kuhinjska vrata so bila zaklenjena z Werheimom, ki ga je vlomilec gladko izdržal ter odstranil tudi 1 meter dolg ter 10 cm širok okvir, s katerim je naposled izdržal železni zapah. Po kuhinji in v gostilniški sobi so našli zjutraj vse razmetano, zlasti po miznicah se je drzni vlomilec prizadel najti kaj sebi primerjega. Našel seveda ni nič, ker

Manevri na Ptujskem polju

Ptuj, 7. okt. 1930.

V teku današnjega dne so čete severne armade začele prodrijeti od Ljutomera v smeri proti Ormožu z levim brzim odredom. Desni brzi odred je pričel prodrijeti proti Ptiju od Kokoricev čez Senčak, Gadnik.

Južna armada, ki je zadrževala sovražnika s svojim izbranim šibkejskim oddelkom, se je moraliz s svojih položajev pri Sv. Tomazu in Senčaku radi močnejše sile severne armade umakniti proti Dravi. Do mrlaka od ptujskih mostov proti zapadu. Glavna moč južne vojske je koncentrirana na Ptujski gori, kjer se pripravlja za nadaljnje akcije, o katerih pa bomo poročali jutri.

Maribor

Vitez ljubezni v Omladinskem domu

V nedeljo se je vršila na novem odu prenovljene in povečane dvorane Katoliške Omladine premiera ljudske drame Vitez ljubezni. Pisatelj ni bil imenovan. Vsebina tega legeva in načinovanja odrškega dela je življenje Frančiška Bernandone, poznejšega velikega sv. očeta Frančiška Asiškega, ki je obenem glavna oseba te ljudske drame.

Igra je bila vesko dobra, morda celo izvrstna, aki pomislimo, da smo imeli pred seboj diletante, ki so se z velikim trudom lotili nelaheke naloge, spraviti na oder tako različne značaje kakor sv. Frančiška Asiškega in njegovega očeta Pietra ter trpečega, do smrti zlomljenega gobavca.

Te tri poglavljave vloge so bile poleg ostalih — posebno učinkovala smešni sluga v grofovski hiši — prav srečno podane in značajno omenjeni osebi so bili izrazito izklesani. Posebno duševni boji mladega Frančiška in pa spremembu njegovega značaja v 2. dejanju ter notranja in zunanja bol strašne muke trpečega gobavca so bili izvrstno podani, tako da ni mogoče dvomiti o igralskem talentu, o umetniku v dotednih igralcih. Izgovarjava besedila je bila jasna in točna. Jezik v tej drami je krasen in polnodoneč in dejanje prav živo sliko in nam prikazuje bistveno resnično, važne dogodke iz Frančiškovega življenja. Zahvalimo se in čestitamo vstvaritelju in voditelju cele prireditve, preč. g. P. Pavlu Potocniku, ki je med drugim odmorom v daljnjem, ognjevitom govoru orisal dosedanje delo svoje in svojih pomočnikov za Omladino ter pokazal smer v lepo bodočnost za našo mladino, ki jo je mogoče uresničiti le na verski podlagi bodisi v okvirju III. reda sv. očeta Frančiška za ljudi obojega spola živeče med svetom, bodisi sploh v verskih in katoliških organizacijah. Priznati in pojaviti moramo prav temeljito izvezbanor orkester, ki je v odmori predvajal prav okusne komade veselje glasbe ter mešani pevski zbor, ki je po prvem dejanju »Vitez ljubezni« nastopil na održu ter pokazal svoje vrline. Zlasti pa moramo pohvaliti gospode igralce in pa pred vsem g. reziserja, da je z njihovim trudom in odličnim uspehom res govoril iz silne ljudske drame duh Frančiškov k nam vsakdanjikom, ki smo napolnili dvorano, duh bratstva, veselja in svete ljubezni do vseh.

Monumentalni zvočni film »Nočova barka« predvaja od 11. do vključno 17. t. m. mariborska Prosvetna zveza v unionskem kinu. Film so snemali štiri leta in ga sodelovalo pri gradnji tehničnih priprav nad 5000 delavcev ter 8000 ljudi. Film je stal nič manj kakor 112 milijonov dinarjev. Veličastno grozotno je prikazan vesoljni potop. Režijo je na mojstrski način izvedel Mihail Keršev; v glavnih vlogah nastopata Dolores Costello in George O'Brien. Predstave se vrše v unionskem kinu.

K prodaji divjačine na mariborskem trgu. Mestno tržno nadzorstvo razglasila: Vsa v mestu Maribor znamenom prodaje ali darovanja donešena ali vpeljana ustreljena divjačina mora biti opremljena s potrdilom, ki vsebuje ime lastnika ali zakupnika lovišča ter z navedbo številka in vrste divjačine, označbo lovišča, datum izstavitve in lastnoročni podpis lastnikov oziroma zakupnikov lovišča. Zadevno potrdilo, ki velja tudi za kože od divjačine, mora biti vidirano z pristojnega občinskega urada. Za divjačino ali kože iz občin mariborskih okrajev zadostajo kontrolni listki, izdani po tukajnjem Slovenskem društvu, na katerih mora biti označeno ime lovišča z lastnoročnim podpisom lastnika ali zakupnika lovišča. Vsa divjačina je takoj prijavljena mestnemu tržnemu nadzorstvu. Divjačina ali kože, ki ne bodo opremljene v navedenem smislu, se bodo zaplenile po organih tržnega nadzorstva oziroma mestne policije.

Trgat... V vsej mariborski okolici so vinogradi zaživeli. V znamenju staroslavnih običajev se vrši bratev; mariborski meščani, ki posedujejo vinograde, se nahajajo z rodbinami vred pri svojih zdaničnih in trgajo... Za bratev je bil že skrajni čas, ker je grozdje pričelo zelo gniti.

Nova davčina na poslovni promet. V smislu zadevnega pravilnika bo znašala omenjena davčina 4 dinarje pri 100 kg siedelčnih predmetov: usnje in izdelki iz usnja; elektromotorje in akumulatorje ter njih sestavni deli. Vse vrste strojev do teže 1000 kg in sestavni deli stroja. Razni aparati in njih sestavni deli. Bicikli in njih sestavni deli. Lesni izdelki kakor parketi, mizarški izdelki za stavne, novi sodi in doge, kolarski izdelki itd. Steklo in izdelki, ki kolikor ne spadajo pod drugo tarifino postavko. Lončarski izdelki in predmeti; vrvarski izdelki; klobucelina; pisarniške potrebščine vseh vrst; špiriti; špecerija kakor melasa, sirup, kandis, vse izdelki iz sladkorja kakor bonboni, sladkorčki itd. ter vse slăščice, čokolada, kakao, kava in kavni surogati vseh vrst; nadalje rizeva moka, škrab vseh vrst, ostala špecerija kolonialna roba itd. Jedilni olje, lak in firneži, ščetarsko blago, plešarski izdelki, tekstilno bombažno blago in bombažni izdelki.

Slovensko kat. akad. starešinstvo ima južri ob 20 v dvorani Prosvetne zveze svoj redni klubov sestanek. Za članstvo udeležba obvezna.

Treja dramska premijera v letošnjem Narodnem gledališču. Uprizori se pretresljiva drama angleškega dramatika Maughama »Sveti plamen« v Skrbinskoj režiji.

Brez vstopnine. Drevi ob pol 20 priredi katoliška omladina gledališko predstavo »Dvorec na deželi«. Prireditve, ki se vrši v prenovljeni in povečani dvorani katoliške omladine, je vstopnine prosta.

Napad z nožem pri belem dnevu. 26 letni posestniški sin Josip Pukšič je bil na potu proti Sv. Juriju ob Pesnici. Iz gozdnega zatisja se je nezadoma pognal proti njemu neznan moški, ki mu je brez nadaljnega porinil noževno ostrino enkrat v

koračili Dravo in tam zazvili boljše in ugodnejše položaje.

Brzi odredi severne armade so v preganjaju južne armade prispele pod mrak na levi breg Drave, kjer so ravno tako zavzeli svoje postojanke. Stanje v prvih večernih urah je sledeče:

Severna armada je z desnim in levim odredom zasedla levi breg od ptujskih mostov in dalje proti zapadu.

Južna vojska pa je s šibkejsimi oddelki, ki so se čez dan nahajali na levi obali, zasedla desni breg Drave od ptujskih mostov proti zapadu. Glavna moč južne vojske je koncentrirana na Ptujski gori, kjer se pripravlja za nadaljnje akcije, o katerih pa bomo poročali jutri.

trebuh, drugokrat pa v desni bok. Težko ranjeni Pukšič se je nezavesten in pa v mlaki krvi znašel sredi ceste, neznanec pa jo je ubral v gozd ter izginil. Pukšiča so težko ranjenega prepeljali v tu kašnjo splošno bolnišnico; za neznancem se vršijo poizvedbe.

□ Drugemu je hotel pomagati, sam ponesrečil. V Melju je pred nekim časom vinočetem hotel 76 letnega zasebnika Ivana Skvarča pomagati nekemu svojemu tovarišu, da se dvigne. Pri tem je po nesrečnem naključju ob robu ceste sam padel in pri padcu zadobil tako težke poškodbe, da so ga morali prepeljati v tu kašnjo splošno bolnišnico.

□ Dve leti ne smejo obeno krčmo. Okr. načelstvo Maribor levi breg razglasi, da je v smislu sodbe tukajšnjega okrajnega sodišča prepovedano vinočarskemu sinu Feliku Bohlu ml. zahajati v krčme za dobo dveh let in sicer do vključno 5. septembra 1932. Opozarja se, da se v smislu zadavnega člena kazenskega zakona kaznuje vsakdo, ki ve za razglašeno prepoved, pa navzlic temu postreže prizadeti osebi z opojilom.

□ Reven dijak (šestosolec), ki se nahaja v zelo težkem gmočnem položaju, bi rad prevzel kakšno instrukcijo iz predmetov za nižjo gimnazijo. Naslov v upravi, Koroška cesta 1.

□ Radi revmatizma je hotel v smrt 57 letnega železničarja Mihaela K. iz Košakov. Včeraj okoli 15 je opazil poverjenik tukajšnjega gasilstva Voller iz svojega stanovanja v Laščišpergu št. 70 skozi okno v sosedni hiši obesence. Šel je po lastvi in spalez skozi okno ter pravocašno rešil obesence. Na lice mesta je prispelo močno rešilnega oddelka, ki je z umetnim dihanjem obudil obesence k življenju ter ga prepeljalo v tukajšnjo splošno bolnišnico.

Celje

□ S. maša zadušnica za padle koroške junake se bo darovala v petek 10. t. m. ob pol 8 zjutraj v celjski opatiski cerkvi. Sveta daritve naj bi bila tudi manifestacija ljubezni do onih, ki so v vestnem vršenju dolžnosti tržovali svoja mlada življenja za našo narodno svobodo, ter do onih, ki jim je božja Previdnost v svojih za nas nedoumljivih sklepih namenila trpijenje narodnega suženjstva.

□ Odkrite Puncerjevega spomenika je preloženo na nedeljo dne 19. oktobra popoldne.

□ Koncert koroške pesmi priredijo celjski narodni pevski zbor dne 15. novembra v veliki dvorani Celjskega doma. Sodeluje pevski zbor Katol. prosvetnega društva, Celjsko pevsko društvo in »Olkice«.

□ Požar v Ljubčenem pri Celju. Včeraj zjutraj je prebivalce Ljubčenega pri Celju nenadoma prestrašil klic: Gori! Šele pred nekaj leti nowo in z opoko krito gospodarsko poslopje posestnika Jakoba Mastnaka je bilo v hipo v visokih plamenih in požarnih brambi iz Ljubčenega ter Trnovlja, ki sta prihitali s hvalevredno naglico na pomoč, nista mogli rešiti poslopja iz ognjenega elementa. Posestnik Mastnak ima zelo občutno škodo, ker je imel poslopje mnogo prenizko zavarovano.

□ Pravo poletne nevihto smo doživeli v poledelju popoldne nad Celjem. Strahovito temno prevlečeno nebo so rezali bliski kot v najbolj vročem poletju. Dež, ki je z malimi presledki lili veden, je povzročil, da je Savinja s pritoki močno narastla, vendar škoda po doslej došlih poročilih ni napravila nikjer.

□ Seja celjske mestne občinske uprave se vrši v petek dne 10. t. m. ob 18. Poleg tekočih zadev so na dnevnejšem redu tudi nadomestne volitve v odsekite in morda tudi v upravnem odboru Mestne hranilnice.

Ptui

Sinoč se je vršilo zborovanje vinogradnikov ptujske podružnice vinarskega društva. Na programu je bilo vprašanje, kako rešiti krizo vinogradništva. O rezultatu bomo še spregovorili.

Ustreljen na polju. Pretekli petek se je po opravkih mudil na polju Plohl Franc iz Pernevcov pri Sv. Marjeti. V miraku je naenkrat počil strel v Plohlja zadel v nogu. Ni se še dobro zavedel, ko je dobil že drugi strel v glavo in sicer od zadaj. Nesrečenec so prepeljali v bolnišnico; je pri zavesti, rane niso spritne. Kdo naj bi bil prav za prav napadalec, ranjene ne ve. Pač pa sumi nekoga posestnika, ki mu je že enkrat grozil.

Brezplačni učni tečaj priredil tvrdka Baraga iz Ljubljane. Poučevale se bodo vse panege iz umetnega vezenja in pokazali razni moderni aparati, ki se rabijo pri šivalnem stroju. Tečaj bo vršil v dneh od 8. do 23. oktobra v prostorih gostilne Društveni dom.

Dijaška kuhična je moralna svoje humanitarno delo letos razširiti, ker je bilo precej prisilcev. Prišlo pa je v Ptuj študirati večje število dijakov iz Prekmurja, ki se pač ne morejo zadovoljiti samo z opoldanskim obedom. Občni zbor te človekoljubne ustanove je zato sklenil, da bo le-ta dijakom nudila tudi večerjo. Prav je tako. Da bi se le našlo dovolj dobrotnih sreč tudi v okolici, ki bi podnirali Dijaško kuhično v njenih socialnih stremljenjih!

Glede avtobuse na progi Ptuj-Haloze blagohtno dodajamo, da popoldne ob treh odhaja izpred gostilne Brenčič.

Rakek

Avtobusna družba »Jugopromet« bo začela jutri z rednim prometom na progi Rakek-Ljubljana. Vozil bo avtobus, ki ima sedežev za 30 ljudi. Vsak dan bo vozil v Ljubljano dvakrat in dvakrat nazaj. Postaja bo na Rakeku pri gostilni Steržaj Josip. V Ljubljano bo odpeljal zjutraj ob 6.45 in popoldne ob 4.42. Za dovojitev redne vožnje z avtobusom v Ljubljano in nazaj sta se pa potegovala že dve leti tudi avtobusni podjetji, ki vozita na progi Rakek-Stari trg. Čudno se nam zdi, zakaj se tema dvema podjetjima redna dnevna vožnja v Ljubljano ni dovolila, pač pa je dobila koncesijo družba Jugopromet.

Kranj

Občni sber Glasbeno šolo v Kranju se bo vršil dne 22. oktobra t. l. ob 8 zvečer v glasbeni sobi državne gimnazije. K občini udeležbi vabi odbor.

S. maša za padle borce bo v petek ob 8 zjutraj v župni cerkvi. Vabljeni vsi.

Tržič

Nova sirena. V soboto popoldne okrog prve ure so vsi ljudje po Tržiču obstali in poslušali. Nova sirena se je oglašila in kar ni hotela utihtiti. Preizkušali so sireno, ki jo je namestila mestna občina v zvoniku sv. Andreja z namenom, da v slučaju elementarnih nezgod, posebno ognja opozori v trenutku vse meščane. Izkazalo se je nameč, da je dosedanjih način prepočasen; upamo, da bo sirena hitrejša; želimo pa, da se ne bi premnogokrat oglašila.

Na Ljublj. Drzna je zamisel, prirediti štatenko tekmiz Tržiču na Ljublj. in nazaj. Pa je šlo. Dve skupini mladih fantov sta se zbrali. 28 Tržičanov (sportni odsek Cirillov bratov »Ljublj.«) in 28 Jeseničanov (sportni odsek Krekovega prosvetnega društva »Borec«) so se razpostavili po cesti do vrh Ljublj. Ob 10 in tričetrti se je pričelo. Boj je bil vseskozi srdit in napet. Nekaj časa je vodil Tržič, nato Jesenične in zopet obratno, kar se je večkrat ponavljalo. Šele pri predzadnjih predajah so obvladali Jeseničani in odnesli zmago. Za 30 sekund je bil Jeseničan prej na cilju kot Tržičan, dočim je bil na vrhu Tržičan 7 sekund pred Jeseničnom. Tih in nem je bil pozdrav naših fantov, ki so ga sporočili iz Ljublj. tužni Koroški, kot je tih in nem v tem dnevu bolelost slahernega Slovenca. — Rezultat tekme: Proga 12 km 12 m in nazaj enako. Skupaj 24 km 24 m. Pretekli so prog: Jeseničani 85 minut (navzgor 47, nazaj 38 minut). Tržičani 85.30 (46.53 in 58.37). Opazilo se je, da so imeli posamezni pri enih kar drugih premalo treninga.

Nogometna tekma SK Tržič : SK Borec je končala z rezultatom 4 : 2 v prid Tržičanom. Kljub utrujenosti od tekma so Jeseničani nastopili proti s tujimi močmi ojačenemu moštvu SK Tržič, pa so se dobro držali. Ugotoviti pa moramo ob tej prilici, da nogomet ni ravno prvo vrstno sredstvo za vzgojo, kar je itak že stararesnica, pa naj bo to komu prav ali pa ne. Tržička publike pa tudi ni zrela za medkulturno tekme, da ne rečemo zaenkrat kaj hujšega.

Koroški večer je pripravljalo Prosvetno društvo za vrnjanje, pa je moral odpasti.

Kralj kraljev, svetovno filmsko delo o Kristusu, bo v kinu v »Našem domu« predvajano ob sobote naprej. Predstave: I. del: sobota in torek ob 8 in v nedeljo ob 5. II. del: nedelja ob 5 in 8 ter ponedeljek in sreda ob 8. Posebej opozarjamо okoličane, da ne zamude ugodne prilike, ki se jim nudi, ter si ogledajo film v nedeljo popoldne, ko bosta igrana oba dela obenem z malim presledkom.

PISMO S KITAJSKEGA

**Pomanjkanje katoliških pisateljev — Mladinske organizacije
Komunistična nevarnost — Rešitev je v Katoliški akciji**

Peking, septembra 1930.

Verski položaj na severnem Kitajskem je v primeri s središčem in jugom mnogo boljši. Razun v Šantungu niso v zadnjih mesecih nikjer ovirali apostolata. Benediktinci bodo ta mesec zopet otvorili katoliško vseučilišče in gimnazijo. V obeh zavodih računajo s 600 do 700 učenci. Apostolski delegat je razposlal na vse apostolske vikarje okrožnico, v kateri jih poziva, naj pošljajo kitajske duhovnike na katoliško vseučilišče. Literarno dobro izobraženi duhovniki so nujno potrebni. Predvsem manjka

Romunski ministrski predsednik Maniu, ki je te dni podal kralju demisijo.

katoliških pisateljev, da bi širili zdrave, na krščanskem družabnem nauku temelječe ideje in pobiali slabo časopisje, ki se hrani samo od materializma in ateizma. Trenotek je za nas zelo ugoden, zakaj kitajski izobraženci, vsaj gotovi, iščejo resnice. Mladini, ki se je vrnila iz inozemstva, se gabi nered, ki vlada na Kitajskem tako v upravi kakor v šolah.

V gotovih severnih misijonskih ozemljih so razumeli znamenje časa: 14 duhovnikov je prišlo od tam, da v poletnih počitnicah študirajo na katoliški univerzi. Sreča je bila, da so severne oblasti doslej protivarske dokumente juga skoro popolnoma ignorirale. Katoliška akcija se razvija dalje. Gotovi dogodki, ki so tudi najboljšim prijateljem te lajške akcije vzeli pogum, ovirajo akcijo tega propagandnega dela. Na enem ali drugem kraju so nedisciplinirani člani pozabili, da Katoliške akcije ni brez neposrednega vodstva škofov.

Katoliška mladinska organizacija se počasi razvija. Po mnogih krajih manjka dijaške elite, ki bi ustanovila organizacijo. Samo tam, kjer je dijaška elita, se lahko metodično razvijajo šole. In kjer mladi ljudje uživajo resno duhovno in socijalno izobrazbo, rodijo dijaška društva dobre sadove. Dijaki so s pomočjo letakov po vsej Kitajski protestirali proti protivarskim šolskim zakonom sedanjega časa. Čas je, da se kitajski katoličani končno začno braniti in zagovarjati svoje pravice, kakor to delajo trgovci in drugi organizirani izobraženci.

Protestanti s svojimi pritožbami pri narodni vladni, ki so šle za tem, da se spremene šolski zakoni, niso uspeli. Zato so zelo pobiti. V Kaifengu (Honan) je anglikanski škof White sklenil uporabiti dve gimnazijski poslopji za druge namene. Ker te ustanove ne služijo nič več pouku, ne odgovarjajo več željam njihovih ustanoviteljev. Ce bi pa na drugi strani te lepe prostore pustili prazne, bi jih prav kmalu zasedlo vojaštvo. Z začudenjem moramo ugotoviti, da so se ustanovitelj kitajske republike dr. Sun Wen, več ministrov in skor 200 uradnikov te kristjanom sovražne vlade, vzugajali v krščanskih (protestantovskih) šolah doma ali v inozemstvu.

Zeleznice Tientsin-Pukeu, Peking-Hankow-Lunghai so popolnoma desorganizirane, železniški material je zelo v slabem stanju. Po izjavi inženjerjev bi bilo treba 500 novih lo-

komotiv, da bi se te proge resno reorganizirale.

Politični položaj je še vedno zelo zapleten. Zdi se, da neprestani porazi severnih čet trajno pomikajo v daljavo ustanovitev samostojne severne vlade. V ostalem vlada povsod nezadovoljnost. Dne 27. avgusta ob 10 zjutraj sta priali iz Tsinanfu dve letali južnih čet in vrgli sedem bomb na uradna poslopja glavnega mesta. Škoda ni bila velika. Redovne hiše leže blizu tam, kamor so padle bombe, pa k sreči niso bile zadete.

Na severu se skoro povsod nahajajo komunistične organizacije. Vendar pa komunisti še nimajo organiziranih armad kakor v središču in na jugu Kitajske. Samo v Šantungu so se po zadnjih porazih severnih čet organizirale rdeče čete.

Če premotrimo splošen položaj na severnem Kitajskem, nikakor ne moremo biti optimistični. Zakaj v političnem oziru ni nobene edinstvi. In tisti, ki danes še drže skupaj, bodo jutri že sprti. Tudi nam katoličanom ne manjka izkušenj. Mi moramo braniti pravico do lastnine, pravico do državljanke svobode in svobodno vzgojo. Samo dobro vodenia Katoliška akcija nas more obvarovati katastrofe.

Ameriška kazen za komunista

V Miami v Floridi živi 24letni kročač, ki je osumljen, da je komunist. Tega moža so morali te dni radi njegove lastne varnosti spraviti v mestni zapor. Trije noči so trišli v njegovo stanovanje in izjavili, da so čuli, da je komunist in da širi komunizem. Zgrabili so ga, nesli v avtomobil in ga odpeljali pred

Pozorišče potresa v Perziji. Najvišja gora Perzije. 5670 m visoki Demavend, ugasli vulkan, na čigar ozemlju je bil 2. oktobra zvečer hud potres, ki je povzročil ogromno škodo in zahteval številne človeške žrtve.

mesto. Tam so ga najprej pošteno pretepli, nato pa slegli, ga namazali s terom in potresli s perjem. Naložili so ga zopet v avtomobil in ga odpeljali pred njegovo stanovanje, kjer so ga vrgli iz avtomobila. Neki pasant je našel komunističnega agitatorja in ga spravil v bolnišnico, kjer so ga po dolgem trudu zopet očistili. Ker so napadalci zapreti, da bodo ponovili svoje dejanje, so komunista spravili v mestni zapor. V Miami upajo, da bo ta zgled komuniste v Floridi poučil, da bodo prenehali s svojo propagando.

— PEGE —
odstrani takoj in brez sledov **"Creme Orzol"**
Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Zalogaj: "Cosmochemia, Zagreb, Simčić klasov." Telefon 19-99

Tri vojna letala se ponesrečila. Tri angleška vojna letala so se v gosti megli v bližini kraja Arundel (Sussex) zaletela v skupino dreves na nekem griču in se razbila. En pilot je bil takoj mrtev, drugi je kmalu po nesreči podlegel poškodbam, medtem, ko je tretji odnesel le lažje poškodbe.

Imperialna konferenca v Londonu. Od leve na desno: avstralski ministrski predsednik Sculin, angleški ministrski predsednik Macdonald, ki predseduje konferenci, in kanadski ministrski predsednik Bennet.

Vrednost človeškega življenja

Zadnji čas se strahovito množe slučaji, s katerimi se morajo baviti sodišča v Siriji radi brutalnega postopanja s kmetskim prebivalstvom od strani njihovih gospodov, efendijev (arabskih veleposestnikov). Naslednji resnični slučaj kaže, koliko je vredno človeško življenje v tem delu sveta. Sirski časopis »L'Orient« poroča o tem:

Gospod Ph., ravnatelj podružnice Banque de Syrie, je nekega dne lovil na posestvu arabskega veleposestnika Kamel Bej el Assada. Pri

Želodec kmetice

Iz Sofije poročajo: Kmetica Aleksandrovna, žena železničarja iz vasi Živkovo je prišla v bolnišnico v Sofijo. Imela je močno zraščena čreva. Potrebná je bila operacija želodca. Spretni kirurgi so svojo stvar dobro izvrzili. Se nekaj dni in kmetica je šla domov. Bila je popolnoma zdrava. Doma je zopet opravljala svoja dela in kmalu pozabila, da je bila bolna.

Preteklo je pet let. Pred kratkim je začutila pri tkanju bolečine v želodcu. Pri vsakem gibu so bile bolečine hujše in neznošnejše. Pa kmetica se je kmalu odločila. Spravila je skupaj svoje prihranke in se podala zopet v Sofijo. Rentgenova fotografija je pokazala, da leži v njenem želodcu tuj predmet. Odprli so ji zopet želodec. In kaj so našli notri? Operacijske škarje. Pri operaciji pred petimi leti so jih zdravnik pozabili v želodcu. — Zopet je kmetica okrevala, zopet je odpotovala domov. Sicer je bila zadovoljna, samo nekaj je pa jeziklo: »Da so škarje pozabili v meni in da sem jih pet let nosila okrog, je dobro, to se lahko pripeti. Da sem pa zato morala plačati še štiri tisoč levov, to mi pa ne gre v glavo.«

Sovražnik žensk

Newyorški odvetnik T. M. Zing je v svojem življenju strašno sovražil ženske. To njegovo slepo sovraštvo do vsega ženskega in kar spominja na žensko ga pa ni oviralo, da se ne bi oženil. Imel je celo otroka — deklico. Ko je umrl, se je jasno pokazalo, da je sovražil tudi svojo lastno ženo in edino hčerko. Zapustil je imetje, vredno dva milijona dolarjev (110 milijonov Din). Ženi je določil samo redno letnih 2500 Din, hčerki pa 300 na mesec. Vse svoje ostalo bogastvo je zapustil neki ustanovi, od katere pa morajo biti ženske izključene. Ta ustanova, ki se bo zgradila z zapuščino Zinga, bo knjižnica. Pri vhodu v zgradbo bo vzdiana velika plošča, na kateri bo z velikimi in razločnimi črkami zapisano: Ženam je vstop najstrožje prepovedan! Knjige, ki bodo v tej knjižnici, morajo biti samo dela mož, Bog ne daj, da bi zašla v knjižnico kakšna ženska revija. Seveda bodo v knjižnici nastavljeni samo moški. Čudak je postavil še en pogoj: knjižnica se bo zgradila šele čez 80 let. Vsota, ki jo je zapustil odvetnik, se mora naložiti v banki in šele čez 80 let, ko se bo z obrestmi nabrala ogromna vsota, se sme začeti z zgradbo knjižnice.

Gospod Goba je bil do skrajnosti nezadovoljen. Povabilo so ga na kosilo, pa na mizi ni bilo niti kapljice alkohola. Na koncu kosila mu domača gospa ponudi grozdje.

»Hvala,« pravi Goba, »v pilulah ne jemljem vina.«

Le z veliko težavo pobija francoska vlada, ki ima mandat nad Sirijo, te »fevdalne« navade.

Maček in piščeta

Na neki kokošji farmi v Lübarsu se je posestnik izvalilo šest piščancev. Dal jih je v košaro in to postavil na gorko mesto, da ne bi piščanci radi mraza trpeli. Kmalu je bil poleg piščeta hišni maček in se kar sam priglasil za njihovega čuvanja. Vzel jih je pod svoje varstvo, kakor da bi bili to njegovi mladiči. Noben tujec si ne sme drzniti, da bi pogledal v košaro, takoj ga s skokom opomni, da nima tam nicesar iskati. Maček je noč in dan na straži in ne spusti niti za trenutek piščeta iz oči. Komaj si utrga čas za jed. Ker pa piščeta že letajo po kuhinji, je maček silno nemiren in ne miruje prej, dokler ne spravi zopet vse nazaj v košaro. Previdno prime vsako piščete in ga malhko spusti v košaro. Nato se še sam vijež v košaro in greje s svojim kožuhom piščance. Ta očetovska mačkova skrb do piščet je zato tem zanimivejša, ker so se preje vedno bali, da ne bi maček kakega piščanca požr.

Perziski šah Riza Pahlawi je prevzel 40% akcijskega kapitala novoustanovljene nemško-perzijske tvornice za bombaž. Šah, ki sistematično deluje na modernizacijo svoje dežele, je topot prvič investiral svoj lasten denar v industrijo.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsakoglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamо le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349. tel. št. 23-28

Službe isčejo

Mizarski moulder, samostojen, želi dobiti zaposlenja kot delovodja ali kaj sličnega, zmožen vseh v mis, stroku spadajočih del. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Risar« št. 11.325.

Trgovski pomočnik
začetnik, želi službo v trgovini mešanega blaga v Mariboru ali bližnjem radi nemškega jezika in večje izobrazbe v stroki. — Ponudbe pod »Potošen« na upravo »Slov.« v Mariboru.

Prodajalka

začetnica, pridna in poslena, vajena šivanja in gospodinjstva, želi službo v večji trgovini na deželi ali malem mestu. Nastop takoj. Naslov v upravi Slov. št. 11.512.

Zveza brivskih
in lasničarskih pomočnikov, Zagreb, Ilica 55-II., desno, daje gg. delodajalcem brezplačno posredovanje dela za pomočno obje.

Službodobe

Dekle
z dežele se sprejme za hišna dela. — Naslov pove uprava lista štev. 11.499.

Išče se hišnica
brez otrok. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 11.558.

Vajenca
za puškarsko obrt sprejem. F. K. Kaiser, puškar, Ljubljana, Kongresni trg 9.

Zastopniki

za zelo lahko prodajoči predmet v kraju Jeznice, Kamnik, Kočevje, Kranj, Laško, Litija, Ljubljana, Novo mesto, Trbovlje, Tržič, Zagorje ob Savi in Zidan most se isčejo. Pri malem delu veliko zasluga. Tudi za upokojence pripravno. — Nujne dopise na upravo »Slov.« pod »Boljša bočnost 1931« št. 11.511.

Pouk

Šoferska šola
prva oblast, konc. Čašmnik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugauto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Objave

Prost. javna dražba
je že danes v Kapiteljski ulici 3, dvorišče.

Stanovanja

Meblovana soba s posebnim vhodom, se takoj odda. Naslov pove uprava pod št. 11.330.

Stanovanje

v novi hiši iz dveh sob, kuhinje in shrambe, na Ižanski cesti, oddam s 1. decembrom zelo poseni tistem, kateri mi posodi 10.000 Din za dovršitev stavbe. — Naslov v upravi »Slovenca« pod štev. 11.506.

Krasna soba

v novi hiši »Vzajemne zavarovalnice«, II. nadstropje, naspr. kolodvorja, opremljena, električna luč, parket, se odda solidnemu boljšemu gospodu. — Informacije v pisarni dr. Kreka v isti hiši.

Stanovanje

lepo, solčno, obstoječe iz 2 sob, kabineta, kuhinje, kopalnice, balkona in drugih pritiklin, oddam s 1. novembrom. Dermotova 33.

Vnajem

Pozor, mizarji!

Radi družin, razmer se odda v najem velika mizarska delavnica, opremljena s stroji in vsem orodjem, na prometnem kraju v Sloveniji. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kavcija 10.000« št. 11.324.

Kupimo

Kupimo
boben ali kompletna udarača (Schlagwerk) za jazz. Ponudbe s ceno na upravo lista pod »Boben«.

Suhe gobе

iz Litiskega in Škofjeloškega okraja in Štajerske proveniente, sedanje rasti, vagonke pošiljke in na drobno — kupuje

V. H. Rohrmann,
Ljubljana,
Sv. Petra nasip 27.

Razno

Vaša pljuča
so podobna prekajevalnici, ker se vedno kadite. Nikoprost, ki stane franko 76 Din, Vas odvadi takoj. — Lindič, Ljubljana, Komenskega 36.

Citajte in sirite »Slovenca!«

Glašba

Lep kratek klavir dunajske firme in krasna zbirka rogov, nekaj inozemskih, na prodaj. Ogled v skladnišču Ranzinger.

Prodamo

Graham moka
se zdravniško priporoča ljudem, ki trpijo na prebavi in vsem, ki uživajo veliko mesa. Razpoložljiva po 5 kg za 40 Din po posnetem povzetju Pavel Sedej, umetni mljin, Javornik, Gorenjsko.

KASEIN

lastnega izdelka prodaja v velikih množinah

Središnja maslarna
Djakovo.

Bosanske slive

prima, suhe, v zabojčkih po 5 kg 49 Din, po 10 kg 96 Din, suhe hruske, jabolka zabojček 10 Din ceneje, razpoložljiva franko vsakemu naročniku po povzetju ali predplačilu Eksport G. Drechsler — Tuzla, Bosna.

Prodam več vagonov

namiznih jabolk, krompirja, orehov in fižola. Vprašati pod šifro »Savinja« št. 11553 na upr. »Slov.«

Drva, odpadki

od žag se dobijo v vsaki količini pri tvrdki Ivan Šiška, tovarna parket v Metelkovi ul. 4. Tel. 2244.

Puhasto perje

kilogram po 38 Din razpoložljam po povzetju namizni 5 kg. — Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti pub kg po 250 D L Brozović, Zagreb, Ilica 82 Kemič čistilnica perja

Posestvo

zaganje in drva odpadek od parketov oddaja v vsaki količini par na žaga Laverenc & Ko, Ljubljana, Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolidvorom.

Sirite »Slovenca!«

z vsemi pridelki na lepi legi, ob veliki cesti, se takoj proda po nizki ceni. Vprašanja: Gornja Polškava št. 40.

Posestvo

odpadek od parketov oddaja v vsaki količini par na žaga Laverenc & Ko, Ljubljana, Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolidvorom.

Oglasni

Naročnina

SLOVENEC

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6

KLICITE 2992

★

Oglasni

Naročnina

SLOVENEC

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6

★

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico javlja tužno vest,

da je nje soustanovitelj, dolgoletni odbornik in podnačelnik, gospod

Josip Zurc

posestnik in gostilničar v Kandiji

dne 6. oktobra umrl.

Pogreb se bo vršil danes v sredo, dne 8. oktobra ob 4 popoldne na pokopališču v Šmihel.

Novo mesto, dne 7. oktobra 1930.

HRANILNICA IN POSOJILNICA

za Kandijo in okol. v Novem mestu.

POZOR! Svoje veliko posestvo »Banovo brdo« nad »Mihajlovcem« sem parceliral na kose od 300 do 1000 m² in več, kolikor se želi, po zelo ugodni ceni, ki se suže od 85 do 100 Din za m² na večletno odplačilo. Banovo brdo je prišlo v rajon Beograd, ima vodovod, električno razsvetljivo in je eno najbolj »zdravih zemljišč. Z Banovega brda je krasen razgled na Savo, Donavo, Beograd, Žemun in vso daljnjo okolico. Po izjavi strokovnjakov ima brdo vse pogoje, da postane v najkrajšem času najlepši del Beograda. V kratkem dobi tudi tramvajsko zvezo. Vsa potrebljena pojasnila daje Ljub. Stanojević, Beograd, Dositejeva ulica 5 — vsak dan od 1 do 3 popoldne.

Enodružinska Matjanova vila

na Fužinah pri Ljubljani, obstoječa iz 5 do 7 sob,

kuhinje in vseh pritiklin, kopalnice, z vodovodom in električno, velikim umetnim in zelenjadnim vrtom ter sadovnjakom, se odda samo resnemu reflektantu za zmerno najemnino takoj v najem.

Slikovita lega, autobusna zveza z Ljubljano. Oglej

mogoč po prijavi pri oskrbniku Antonu Kmetu,

mlinarju v Zg. Hrušici 15. Ponudbe pod Z. P.

št. 11.356 na upravo lista.

Posestvo

gostilna, lesna trgovina, pri Cerknici — naprodaj. Hiša skoraj nova, obširna gospodarska poslopja, dvorišče, skladiste za les, leži na prometnem kraju. Zemljiščnih parcel 30, več gozdnih. Prodaja se vsa stanovanjska in gostilniška oprava, živila, pridelki, zaloge in pritlikine. — Pojasnila daje odvetnik dr. Krašvec, Cerknica.

Obrt

Pšenično moko
najboljših mlinov
nudi najcenejše veletrgovina
vsi in mlevske izdelke

A. VOLK, LJUBLJANA
Resiljeva cesta 24.

za
Ja teb premog
suha drva
ali koks
kliese tel 2056
oz. naročite v
Wolfovi 1 pri
Dom. Čebin

VATO
tudi po 50 kg bale, vedno na razpolago. Zahtevajte vzorce in cenik! — Tovarna vate, Maribor, Dravska ulica 15.

TRANSMISIJE
osi, jermenice, ležišča, konzole, sklopke, zobjčanike —

TRAVERZE
tračnice, U-železo, pločevino, cevi, jeklo in drugo rabljeno a uporabno železo prodaja ceno

— JUGOFURDA Miroslav Kras, Zagreb, Miramarški podvožnjak. Tel. 66-49. — Isto podjetje kupuje vse vrste starih kovin in autogume.

Krušno moko
in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN
Ljubljana, Stari trg št. 32

Manufakturna trgovina FRANJO MAJER
Maribor, Glavni trg 9

nudi moderno blago za damske plašče, kostume itd. - Angleško- in dobro češko sukno, kamgarji za moške oblike itd.

po solidnih cenah.

Razpis
učnega mesta suplenta odn. profesorja na tehniški srednji šoli v Ljubljani z nastopom v šolskem letu 1930/31. — Razpisuje se učno mesto suplenta (profesorja) za srbohravški jezik v zvezi z nemščino.

— Za mesto pridejo v poštev kandidati z diplomskim izpitom filozofske fakultete iz dotednjih predmetov — Prošnje, opremljene po čl. 12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbenikih, naj se naslovijo na ministrstvo trgovine in industrije v Belgradu, vložijo pa do dne 30. okt. 1930 pri ravnateljstvu tehniške srednje šole v Ljubljani.

Kr. banska uprava dravske banovine, v Ljubljani, dne 1. oktobra 1930.

Oglas

Dne 10. oktobra 1930 ob 10 dopoldne se bo vršila pri Okrajenem sodišču v Ljubljani, soba št. 15.

sodna dražba vile

Cesta na Rožnik št. 1 v Ljubljani, spadajoče v konkurzni sklad tveanke

Gričar & Mejač